

frequens medicina. **U**n sp pmonem⁹
ut ab ea nunq⁹ desidia facere cessem⁹
Douream⁹ ergo supbia q angeluz de
gratia supne suauitatis eiecit **Ame**
mus humilitatem: q ad celos fideles
extulit **V**elocit cōfiteamur qd male
fecim⁹. ut ab oib⁹ iniquitatib⁹ libera
mur **P**er dñm nrm iesuz chrsu: cui
ē honor et gloria in secula se. **Amen**

Domine nō est

Titul⁹ Canticū graduū **Du**.
Hic est xij. grad⁹ scz humilitatis: qui
recte post precedēte ps^m ponit: in q
adū est de pnia q sine humilitate inu
tilis ē **E**st itaq iustus in cui⁹ psona
pheta hic loquitur: humiliare in se
ostendit dicens

Domine nō ē exaltatū cor meū.

Ni p supbia motu interiori **H**ic ē
in pntiōe et in humiliatiōe ei⁹ obtru
li tibi sacrificiū spūs ptribulati **N**eq
elati sunt oculi mei **S**igno exteriori
ut transitoria percipiscerent et caduca

Du. Postq iste dixit qlis fuerit in
corde interi⁹: et qlis extiterit foris in
corpore: pscqnt ostēdit qlis fuerit in
actiōe di. **N**eq ambulauit **I**.i. nō pec
pui esse in pompa societate. vel nō
supbiui **I**n magnis **S**actis vel virtu
tib⁹ qbuscuq⁹ **N**eq in mirabilib⁹ sup
me **I**.i. nō pcupui aliq facē sup virtui
tē meā: sicut multi q ex factis vel vi
tis magis qrun gignere in populo
admiratiōez q edificatiōē. ex q ali
qd magni possint videri vel laudari.

Au. Hoc totū plani⁹ dicat et audiat
Nō fui supbus: nolui qsi in mirabili
bus innotescere hoib⁹: et nec qsiui ali
qd supra vires meas. vñ apud impi
tos me iactare **D**is supbus displicet
deo. **D**ebz ergo se humana aia humi
liare: ne deo displiceat: et toto corde
intueri qd dictū ē **Q**uanto magn⁹ es
humilia te in oib⁹: et corā deo inueni

es grām **S**equit **Du**. **S**i nō hu
militer sentiebā **D**e memet ipso **S**ed
exaltam aiam meā **I**.i. me ipm laudā
do: vel psumendo de bono qd nō ha
beo: sicut pharisei q dicūt **L**abia nra
a nobis sunt fiat: supple de me puni
tio in moduz qui sequit **S**icut abla
tat⁹ **I**.i. sicut puer abstract⁹ a mamili
la matris puatur p solatiōe pfecta dū
adhuc deberet recūbere **S**up matrem
suā **D**ulciter lactēdo **L**ita retributio i
anima mea **I**d est: sic a me subtrahat⁹
consolatio diuina **Cas**. **A**csi dicat
Si ego te presumpsi superbiēdo cō
temnere. tu me merito videaris abij
cere **P**ostq humilitatē et māsuetudi
nē sequendam competenter edocuit
vñquēq⁹ fidelīū monet ut pidentis
am suā semper ponat in domino di.
Speret israel in dño **I**.i. popul⁹ chri
stian⁹ **E**x hoc nūc et vsq⁹ in seculū **I**
id est a presenti vsq⁹ ad eternitatem
futurā. sic sextū psalmū compendio
so fine concludit. ut sancte humilita
ti pueniret ipsa breuitas dictōis **M**i
rabilis nimis est humilitas. q ideo
maxime inter virtutes precellas ho
norata consurgit. qm altissime maie
statis dignatio eam assumpsit **Col**.
Hanc dei filius de celo descendens
in se demonstrauit. ut homines p eū
celū ascendere doceret. qm qui se hu
miliat exaltabit **P**er dñm nrm iesu
chm q est bñdict⁹ in secula se. **Ame**

Memento domi.

Titul⁹ Canticū graduū
Glo: **I**n hoc xij. gradu iam humi
lis agit de edificatione spiritualis do
mus dei: sicut dauid ad litterā volu
it deo edificare domum materiale.
Et cōgrue post gradum humilitatis
agit de edificatiōe spūalis dom⁹: q p
humilitatē efficitur quis domus dei.
Un pheta ait **S**up quem reqsces

Psalmus Cxxxi

spis me: nisi sup humilē. quietū: et ti-
mentē verba mea. **Cass.** Prima igit
narratōe dñi chri verba refert. qbus
patri suo pmissit se requiē nullaten⁹
sumere: nisi p̄us vere religionis affe-
ctū hūanis pectorib⁹ infudissz. vñ dic
Memento dñe dauid. **Si** ppha
dauid hoc dixissz: de se potuissz
dicere. Memento mei. **Sz** vt alterum
signaret: dixit. Memento dñe dauid. i.
chri q ei⁹ noie vocari voluit: de cui⁹
genere assumptur⁹ erat carnē. **Die.**
Et oīs māsuertudinis ei⁹. **Iq** nō con-
tendit neq; clamauit. sz sicut agn⁹ mā-
suet⁹ duct⁹ est ad mortē. **Cass.** Hoc
certe qño poterat de se dauid ppheta
dicere. cū se meminissz viā ethēū. p̄t
vxoī ei⁹ crudelit occidisse. **Vñ** ipi⁹
penitētie gloriōsū extat exēplū. **Hu.**
Sicut iurauit dño. votū vouit deo
iacob. **qñ** dicat. Ad hoc memento xpi
hoīs vt impleat quod firmē p̄misit.
Cass. votū itaq; filij fuit. vt p̄prie in-
carnatiōis aduentu reconciliaret p̄i-
gen⁹ humanū. **Hu.** **Sz** nunq̄d pote-
rat chris implere qd̄ p̄posuerat? stat
q sic. qz de⁹ est. et hoc credebatur ppha:
Quare ergo precat hoc duplici rōne
pbat. **Primo** vt ostēdat qz quicqd
habz chris habz a patre. **Vñ** ipse ait
Jo. v. **Nō** possuz ego a me ipso facē
qcq; **Secūdo** vt ostēdat qz sicut volū-
tas p̄mittēdi est a deo: ita et facultas
implēdi. **Vñ** aug⁹. **Nemo** p̄sumat su-
is virib⁹ q̄ vouerit. **Qui** ei te hortat
vt voueas: ipse te adiuvat vt reddas.
Et hoc est qd̄ dicit apos. ad philip.
ij. **Ipse** dat et velle et p̄ficere p̄ sua bo-
na volūtate. **Votū** at chri hoīs expo-
nit cū subinfert. **Hi.** **Et** introiero.
id ē nō introibo. **Cass.** **Lin** tabernacu-
lū dom⁹ mee. **Hoc** est in celestē habi-
tationē in quā chris post resurrectio-
nē suā cū assumpta carne vidētib⁹
apostolis introierit. **Et** ascendero. i. i.

nō ascendā. **Lin** lectūz strati mei. i. i. in
suā requiē q̄ est a dexteris dei: vbi ē
reges et finis labor. **Et** i dederō som-
nū oculis meis. **Somn⁹** iste intellu-
gendus ē reges mortis triduanē. **Et** re-
quiem t̄pib⁹ meis. **Hec** oīa humani-
tati chri puenire noscunt. **Die.** **In**
qd̄ nō se de hoc mūdo ad celūz redi-
tū pollicet: nisi p̄us dignū deo p̄i
locū vel eccie p̄gregationē suā resurr-
ectiōe p̄strueret. **Et** subdit. **Donec**
inueniam locū dño. **In** pectorib⁹ cre-
dentū tabernaculū deo iacob. i. ecci-
clesiā in q̄ vere militāt filij iacob. vt
delz chriani q̄ p̄tra tentationes vitio-
rū luctari nō cessāt. **Cass.** **Loc⁹** ei dñi
est tabernaculum pectoris chriani. et
atria eccie catholice: q̄ ille t̄q; celū sp̄
inhabitat. **Et** tabernacula sibi ex nos-
bis et in nobis fecit: qñ ipse nos et ne
vite p̄pria miseratōe restituit. **Vñ** hz
ergo dñs locū i corde fidelū: qz vnū
ē cor oīm i charitate copulatoz. **Vñ**
de eis seprura dicit. erat illis aia vna
et cor vnū in dño. **Vult** at ne faciāt
locū dño sua q̄rit: sua diligit: sua po-
testate gaudet: p̄natū suū p̄cupiscunt.
Qui at vult facē locū dño: nō de pua-
to: sz de cōi debz gaudē. p̄t illa q̄ sin-
guli possidem⁹ existunt lites: inimici-
cie: discordie: bella int̄ oēs: tumult⁹:
dissēsiōes: homicidia. **Nunq̄d** p̄t ista
q̄ cōiter possidem⁹ litigam⁹. **Acrē** istū
cōiter dicim⁹. solē cōiter oēs videm⁹.
Beati q̄ sic faciūt locū dño vt pua-
to suo nō gaudeāt. **Abstineam⁹** et nos
frēs a possēsiōe rei puatē. aut ab amo-
re. si nō possum⁹ a possēsiōe et facia-
m⁹ locū dño. **Hospitari** a te vult xps
fac illi locū. **Quid** ē: fac illi locū? **Noli**
amare te ipm: illū ama. si te amaueris
claudis p̄ illū: si illū amaueris ap̄is il-
li. **Dei** oñt qño eccia est dño edifica-
ta dicens. **E**cce audiuimus eam in.

effrata. **Die.** Effrata est bethleē: vt
habet **Gene. xxxv.** vbi p̄mū eccia est
audita: q̄ in ipsa ch̄is dñs carnē assū
psit. In hac ⁊ Rachel israel dilecta
q̄scit q̄ typū gessit eccie. **Linuēimus**
eā in cāpis silue. q̄ eccia collecta est
ex gētib⁹ q̄ tanq̄ inculti ⁊ indocti di
cti sūt cāpi silue. **Cass.** sed facti sūt ex
agrestib⁹ māsuēti: ⁊ ex sterilibus fru
ctuosi: ex cubilib⁹ demonū tēpla ch̄i
dñantis. **Die.** **Introibim⁹ i taber**
naculū ei⁹. Nos q̄ in vna domo eccie
pgregamur p̄ dñm **Ladorabim⁹ in lo**
co vbi steterūt pedes ei⁹. In q̄ p̄dica
tiones apostolice audiunt q̄ sustentat
totū corp⁹ eccie. **Cass.** pedes signat
euāgelicas iussiones: sicut scriptū est.
Quāspeciosi pedes euāgelizantiū pa
cem. Ibi enī steterūt pedes ei⁹: vbi fi
dei veritas p̄bat eē fundata. **Surge**
dñe in requiē tuā. **Die.** Ipse iā ex
plesti iuramēta: reddidisti vocū: iam
inuenisti locū deo in cordib⁹ credentiū.
iā p̄duxisti ex latere tuo ecciam: sur
ge nūc a morte. **Dñ.** **In requiē tuā.**
id ē in glorificatā naturā. ⁊ nō solum
tu. s̄ etia⁹ **⁊ arca sc̄ificatiōis tue.**
q̄li dicat **Tu por surge. vt arca. i. eccia**
Quā sc̄ificasti p̄ aspersiōē sanguinis
tui. surgat post te ⁊ p̄ te. sicut **Apos.**
dicat. i. ad 1. cor. xi. Si ch̄is resurre
xit ⁊ nos resurgem⁹. **p̄ ostē p̄p̄a dī**
xit ecciam cū ch̄io exaltandā: p̄seq̄nt
orat vt fideles ei⁹ virtutib⁹ ornētur.
q̄ren⁹ ⁊ ipsi digni efficiant cū ch̄isto
exaltari. Et distinguit p̄pheta ipsam
ecclesiā in duas partes: videlz in p̄la
tos ⁊ subditos. vñ p̄ vtrisq̄ orat vt
in virtutib⁹ p̄ficiāt. Et p̄mo p̄ p̄ela
tis dī. **Sacerdotes tui.** gratis sacra
ministrātes. ⁊ ad obsequiū tuū depu
tati. **Mi.** **Linuēant iusticia.** ita q̄ nō
solū ornent exteri⁹ ornamentis corpo
ralib⁹: s̄ etia⁹ interi⁹ virtutib⁹ vt di
gne tibi valeāt in eccia ministrare. **⁊**

santi tui exultent. i. i. minores mini
stri eccie exultēt. i. te laudent cū deu
tione mentis in signo exteriori apparē
te. fm illud psal. lxxxij. **Cor meū ⁊**
caro mea: exultauerūt in deū vniūm
Deinde orat p̄pheta ad deū patrē in
p̄sona eccie dī. **Die.** **Prop̄ dauid**
seruū tuū. i. p̄pter filiū tuū q̄ ex semī
ne dauid formā seruile suscepit. **non**
auertas faciē ch̄i tui. i. clementiam
atq̄ claritatē filiū tuū a sc̄is in q̄b⁹ ip̄e
ch̄is habitat ⁊ illuminat eos. **Tura**
uit dñs dñs dauid veritatē. i. de p̄
deo homini inuolabiliter promisit.
Cass. **Let nō frustrabi⁹ eū.** **Frustra**
ri enī est in irritum p̄missa deducere
Translatio romana habz: et nō peni
tebit cū. i. non mutabit. **Die.** Ergo
de⁹ pater non frustrabi⁹. i. non euacu
abit p̄missum. sed adimplet dicens
De fructu ventris tui. i. de filiis spi
ritualib⁹ p̄ tuam doctrinā in fide nu
tritū. Nos sumus fructus ventris
eius quos sp̄ualiter tāq̄ ex vtero ge
nerauit. **Dñ.** Sicut **Jacobus. ij.**
capitulo dicit. **Voluntarie nos genu**
it verbo veritatis sue. **Ponam super**
sedem tuam. id est faciam p̄elatos et
doctores ecclesie qui tuam doctrinā
euāgelicam predicabunt. **Cass.** In
illius enim sede recte sedere quis di
citur: cuius p̄cepta docere monstra
tur. **Dñ.** Hoc verificatū est in apo
stolis: de q̄b⁹ in alio psalmo dī. **Pro**
p̄trib⁹ tuis nati sunt tibi filij: p̄stetū
es eos p̄ncipes sup̄ oēm frā. De q̄b⁹
p̄elatis ⁊ doctōrib⁹ eccie p̄dictis ad
huc subdit. **Si custodierint filij tui.**
videlz apostoli et doctores ecclesie. **L**
testamentum meum. id est decem p̄
cepta legis. **Let testimonia mea.** vide
licet mandata euāgelica que de mea
voluntate testificantur. **hec q̄ docet**
bo eos. p̄ **Moysen.** ⁊ p̄ te o x̄p̄s q̄ lex
p̄ moysen data ē: ⁊ veritas p̄ **Iesum**

Psalmus Cxxi

christū facta: vt habet **Ioh. i.** **Et**
etiā si filij eor. q̄ p̄ eos crediturūst
 custodierit hec p̄cepta ⁊ mādāta ope
 adimplēdo **Vsqz in seculū sedebūt su**
p̄ sedē tuā .i. sine fine tecū regnabūt
Cass. Dis ergo sedes dñi dabit: qui
 participes regni ei⁹ eē meruerunt: si
 cut dicit ipse ch̄s in euāgelio. **Pat**
volo vt vbi ego suz ⁊ ipsi sint meū
Hu. Hoc at̄ p̄misit dñs nō p̄ meri
 tis eor: s̄ gratis **Un̄** subdit **Quo**
niaz elegit dñs syon .i. eccliam nullo
 merito p̄cedēte. s̄ sola gr̄a **Lelegit eaz**
in habitationē sibi **Un̄ apoc. xxi. di**
cit **Ecce tabernaculū dei cū hoīb:** et
 habitabit cū eis **As.** illa ei maiestas
 summe bona: summe beata: sūme po
 tēs: quīs vbiqz sit tota: tñ beatorū pe
 ctora possidens habitacula sibi facit:
 q̄s sue m̄ie virtutē elegit **Deinde cō**
firmat dñs verba p̄phete p̄ se dī: Hu.
Hec reges mea videlz ecclia aut q̄
 cūqz fidelis aīa a p̄tīs mūdāta: ē do
 m⁹ dei **In seculū seculi** q̄ ipsaz īha
 bitat in p̄nti p̄ grām: ⁊ in futuro per
 gloriā **Au.** Nō ei de⁹ p̄ aliqñ turba
 tur vt req̄scat. s̄ dicit se req̄scere in
 nobis: q̄ nos in illo requiē habem⁹ **L**
hic habitabo qm̄ elegi eam q̄si dicat
Hec habitatio **Hu.** mea erit ex pu
 ra gratia mea: q̄ dat ipsi ecclie b̄ndicti
 onē **Un̄** subdit **Viduas ei⁹** s̄z ec
 clesiā aut omnē aīam **Cass.** que offi
 auxilio mūdano viduata: solam sp̄z
 suā ponit in dño **Ecclesia** enī q̄uis ⁊
 p̄iugatas ⁊ virgines p̄tinere videat:
 vidua tñ dī. q̄ p̄sidio seculari destitu
 ta: sp̄m suā in celesti sponso reposuit.
 qui eā de fusca pulcrā: de erronea re
 ctā: de crudeli p̄iā: de caduca firmis
 mā fecit **Hu.** Hanc inquit christi ec
 clesiam **benedicēs** **benedictōe** gr̄e ī
 presenti **benedicā** **benedictione** glo
 rie in futuro. cū dicetur electis illud
Mat. xxv. Venite benedicti patri

mei: percipite regnū **pauperes ei⁹**
 videlicet ecclesie qui non presumunt
 de suis meritis: sed iugiter suos dese
 ctus considerantes: in sola dei miseri
 cordia sp̄m suā ponūt. hos inq̄ do
 minus **saturabo panib⁹** **Au.** Si
 mus p̄p̄es ⁊ tñc saturabimur **Dul**
 ti presumētes de hoc seculo: ⁊ sup
 bi christiani sunt qui odorāt ch̄stuz
 sed nō saturant. **Saturati** sunt ei et
 abūdāt in supbia sua **De talib⁹** dicit
Opprobriū abūdantib⁹ ⁊ despectio su
p̄bis **Isti** abūdant: ⁊ ideo māducant
 sed nō saturant **Et qd̄ de illis dictū**
 est in psalmo **Māducauerūt ⁊ adora**
 uerūt oēs diuites terre **Adorāt xpm̄**
 venerant ch̄m: supplicāt ch̄o: s̄ non
 saturant sapia ⁊ iusticia ipsi⁹ **Quare?**
 q̄ nō sunt p̄p̄es **P̄p̄** dei in aīo
 ē: nō in sacco **Procedit** aliqñ hō ha
 bens plenā domū: vberes fr̄as: mul
 ta p̄dia: multū auri ⁊ argēti: nouerit
 q̄ in ipsis nō est p̄sumēdū: humiliat
 se deo: facit inde vnde cor ipsi⁹ ita ad
 deū erigit: vt nouerit q̄ nō solum ni
 hit illi p̄sint diuitie illi: s̄ impediunt
 pedes ipsi⁹. nisi ille regat. ⁊ ille subue
 niat. et iste talis numerat inter pau
 peres qui saturant panib⁹. **Inuenis**
 et aliū mendicū et inflatum: aut ideo
 inflatum q̄ nihil habz: q̄rentē tñ vni
 de inflet **Nō** attendit de⁹ facultatem
 s̄ cupiditatē: indicat enī fm̄ cupida
 tem qua inhiat rebus temporalibus.
 nō fm̄ facultatem quā ei non p̄tingit
 adipisci **Ita** fit vt oēs humiles scō
 corde et in charitate gemina constitu
 tos quicqd̄ habuerint in hoc seculo
 inter pauperes suos numeret deus
 q̄s saturat panib⁹. **Dñs** enī quqz pa
 nib⁹ pascit ⁊ satiat suos fideles. p̄m⁹
 est panis p̄iue. de quo dicit ī alio psal
 mo **Linere** tanq̄ panē manducabaz
Irem **Fuerūt** mihi lachryme mee pa
 nes die ac nocte **Scōs** ē p̄is doctri

Psalmus Cxxii Cxxxiij.

ne de quo dicit eccle. xv. Cibavit illum
pane vite et intellectus. Terti^{us} est panis
eucharistie: de quo saluator dicit Jo. v.
Panis quem ego dabo: caro mea est pro
mundi vita. Quart^{us} est panis gratie: de quo
dicit Lu. xi. panem nostrum quotidianum da nobis
hodie. Quint^{us} est panis glorie: de quo
dicit Lu. xiiij. Beati qui manducabunt panem
in regno dei. De his panibus saturantur
pauperes spiritus. Sequitur adhuc vox patris
acerdotes eius id est salutari. **Al.**
i. gratia spiritus sancti et sancti eius. Oculi videlicet si
deles in baptismo sanctificati. **Exultati**
one exultabunt. **I.** in domino gaudebunt le
titia perpetua. **Bu.** pro euasione mali et
adeptione boni. **Illuc.** i. in futuro
ubi sancti exultabunt. **L.** producam cornu da
uid. **Cas.** i. fortitudinem potestatis
christi: qui in illa iudicatione monstranda est:
ubi ab ipso sanctis eterna premia procedunt.
Et ut dominum christum debuisses aduertere
sequitur. **paraui lucernam christo meo.**
Bu. i. feci lucernam filio meo. **Lucer**
na quippe est vas ubi lumen ponitur. Idem
est ergo ac si dicat. Ideo ad tantam celesti
tudinem veniet sancti qui erunt vasa in quibus
lucebit christus. Vel dicit de ecclesia militante.
Illuc. producam cornu dauid. i. ecclesie
dabo fortitudinem christi: augendo poter
statem eius contra inimicos spirituales: para
ui lucernam christo meo. **Die.** Johannes
baptista precursor domini saluatoris nostri a
deo patre dicit preparata lucerna: qui
cum in huius mundi tenebras venturus an
nuntiavit. **Inimicos eius.** videlicet iude
os non credentes. **Induam phuside.** cum
viderint dominum in maiestate. **Sup.** ipsum
autem. **Bu.** i. super christum. **Efflorescit.** i. ef
ficaciter et excellenti apparebit. **Sanctifica**
tio mea. i. potestas sanctificandi quam so
lus christus sanctificavit per sanguinem suum
ecclesiam. **Un.** apostolus ad Eph. v. ait. **Chri**
stus dilexit ecclesiam: et se ipsum pro ea tra
didit ut illam sanctificaret. **Cas.** Audistis
quod ascendens iste profecerit: audistis quod

nos iocunditate impleverit. Nam licet
ab initio cantica graduum vniuersa
grandescant: licet tamen ista dicere celsiora
quam de domini aduentu clarissimo lumine laus
pauerit. Creatore quippe prophetato: ne
cesse fuit gradum crescere per quem augmen
ta sumere posset vniuersa. Restat no
bis in sequentibus gradibus psalmi dile
ctio proximi et charitas dei: qui si pura
mente percipimus: tunc ad eius gloriosum
peruenimus aspectum: qui est benedictus
in secula seculorum. Amen

Ecce quam bonum

Titul^{us} canticum graduum. **Bu.**
Gradus decimusquartus est charitas
fraterna: que facit fratres habitare in
vnum. Ex isto ergo sequitur benedictio et
vita eterna. Recte autem sequitur iste psalmus.
precedens: quia ibi actum est de edificatione
domus domini que perficitur in charita
te: de qua hic agit. **Propheta** ergo lo
quens de fratrum cohabitatione exultat dei.
Ecce. ostendentis et congratulan
tis vox est. **Ecce bonum et quod iocundum.**
Idem est quod delectabile est inquam. **Habi**
tare fratres in vnum. **Die.** id est con
corditer mente et non corpore. Esau
et Jacob fuerunt fratres. Et quia si
mul habitabant fuit eis causa discor
die frater meus carnalis non tantum
me amat quantum substantiam meam.
Ergo quod hic fratres dicunt: non fratres
dicunt corpore: sed fratres spirituales:
quibus est cor vnum et anima vna.
Cassiodorus. Hoc respicit ad chari
tatem: quando scilicet perfecti comuni
bus se hortantur exemplis. et alter
alterius virtutes imitando. mutue di
lectionis se vinculo comprehendunt.
Ipsa est enim habitatio quam dominus qua
rit. non tecta que consortiant corpora.
sed que animas religiosa societate con
iungit. **Die.** Proprie psalmus
iste cenobij et monasterij conuen

nit. Licet enī et de ecclesijs intelligat: sed ibi ppositi aduersitate videt non eē tāta pcordia: videlz ali⁹ ad domuz ire festinat: ali⁹ ad circū: ali⁹ in eccia de vsuris cogitat. In monasterijs at vnū ppositū. et vn⁹ anim⁹ est. **Cass.** Nā vt hāc adunatiōez nō mediocre aliqđ bonū: s; intelligeres eē mirabilē sub mysticis pparatiōib⁹ vsq; ad finē laus eū digna psequit cū dī. **U**cut vngētū in capite qđ descendit i barbā barbā aaron. **Q**uod descendit in orā vestimēti ei⁹: sicut ros hermon qđ descendit in montē syon. **D**u. per vngētū significat grā spūscī. Caput chīs est Barbā enī qđ signū ē virilitatis signat apostolos: qđ fortes fuerūt in bello. Per aaron chīs intelligit qđ cū in mūdo nō inueniret mūdum qđ offerret: se ipm obtulit in sacrificiū p nobis. Per orā vestimenti significat eccia: p ros hermon signat grā chī. Nā hermon interpretat lumē exaltatū. mons syon ē eccia. **E**st ergo sensus. Habitare in vnū ē iocūdū tēz vngētū. i. grā spūscī exūtēs in capite. i. in chīo: qđ. i. qđ grā descendit postea in barbā barbā aaron. i. in aplos chī: qđ adherentes imēdiatē chīo. pmi i vnū habitare ceperūt: qđ eē vngētū postea descendit in orā vestimēti ei⁹. **Cass.** id ē in ecciam: qđ vsq; ad extremitates ei⁹ spūscī grā descendit: qđ baptizatos vsq; in finez seculi mīe sue dignatiōe scificat. Ipsa ē ei eccia qđ p tunicā illā designata est qđ diuidi nō potuit tpe passiōis. **D**u. et etiā bonū et iocūdū ē habitare frēs in vnūz. sicut ros hermon. i. grā chī. **D**u. Nā hermon hebraice interpretat lumē exaltatū: et xps qđ est lumen verū pmo in cruce: postea in celo exaltat⁹ ē. **D**e fratres habitāt in vnū: nō ex suis meritis: nec a suis virib⁹: s; est ex illi⁹ dono et ex illi⁹ grā. sicut ros de celo ex

ipsi⁹ voluntate cadit. **D**u. qđ. i. qđ grā descendit in montem syon. i. in ecciam vel in apostolos ac fideles i die penitentes in ipso monte pgregatos. **Q**uoniam illi. i. in vnanimi cohabitatiōe fratz. **M**ā dūit dñs bñdictiōez. i. i. pcepit vt hic bñdicerent deū. qm discordiā nulla pstat bñdictiō. **L**ita deū bñdicētes hērent. **V**itā duraturā. **V**sq; in seculū seculi. **Cass.** Ostēsa est nobis vnitatis vtilitas: et declaratū qđ fratern⁹ possit pstare affctus. diligamus ergo frēm tanq; nos. **A**men. dñm supra nos. vt ista dilectiō primoz ad illā nos pducāt dñi pfectissimā charitatē. **H**oc monasterijs. hoc etiā ecclesijs: hoc ciuitatib⁹: hoc villis: hoc heremitis pstat eē pācatū. **N**ull⁹ ei ab ista fraternitate diuidi. qđ affectū sancte religionis habere mōstrat. **P**rospere in libro de vita cōtēplatiua. **D**iligim⁹ enī frēs tēz nos. qñ ad mores bonos. et ad eternā vitā psequēdā: sicut nobis eoz salutē psumus: qñ nos in eoz periculis cogitamus vt nobis subueniri optaremus ita eis subueniem⁹. **A**ut si facultas dei fuerit: voluntatē subueniēdi tenem⁹. **Col.** Sicq; in primoz dilectiōe pfecti xv. graduz subscriptū qđ in dei dilectione pstitit ascendere studeamus. gratia ac mīa dñi nostri iesu chisti qđ est bñdict⁹ in secula seculoz. Amen.

Ecce nūc benedicite. **Titul⁹.** Cāticū gradūū. **S**icut actū est in ps⁹ pcedenti de dilectiōe proximi: sic consequēter hic agitur de dilectiōe dei. **Glo.** Non qđ alia gratia sit qđ diligit de⁹: et alia qđ diligit prim⁹: sed qđ diuersos act⁹ hz ipsa gratia. **Cass.** Preceptū est ei. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: et ex tota aīa tua: et ex tota virtute tua: et proximū tuū sicut te ipm. **Qui**

ante sic diligit deū: locū vitij nō reli-
quit. **U**bi enī intret scelus: cū tot animus
deo occupat⁹ est? **D**iabol⁹ ei vacatīa
desiderat: nudata p̄quit. s; ubi deus
p̄sentē repit: sub magna p̄fusiōe disce-
dit. **C**lascula ipsa cū plena sunt aliq̄
liquore: sup̄uenientīi augmēta nō ca-
piūt. **I**ta et nos cū diuina charitas to-
tos repleat: nō erit q̄ crimen introe-
at. **P**roximū diligim⁹ sicut nos cū il-
li malū nō facimus: s; oēs vt nosmet
ipsos simili affectōe tractam⁹. **D**iliga-
m⁹ ergo frēm tanq̄ nos: et amem⁹ do-
minū supra nos. **P**rosper in libro de
vita p̄ceptatiua. **I**lli deū pl⁹ q̄ se di-
ligūt: q̄ p̄ ei⁹ amore sue saluti corpora
li ad tēp⁹ nō parciūt: seipsos tribula-
tionib⁹ ac p̄iculis tradūt: nudari facul-
tatib⁹. p̄p̄is: patrie sue extores fieri.
parciūt: et vxorib⁹ ac filiis renūciare.
parati sunt. et vt totū dicaz et ipsam
mortē corporis nō solū nō refugiūt:
sed etiā libentē excipiūt: ambientes a
corporis sui vita magis q̄ a deo aīe
sue vita discedē. **O**rdinē vero dilecti-
onis illi p̄uertūt: nec modū diligendū
custodiūt q̄ aut mūdū q̄ p̄tendū ē
diligūt: aut corpora sua min⁹ diligen-
da pl⁹ diligūt: aut p̄ximos suos non
sicut seipsos: aut deū pl⁹ q̄ seipsos for-
te non diligunt. **M**ā. **D**ic enī xv. gra-
dus talis est: q̄ hō ex p̄fectiōe chari-
tatis q̄ntū possibile ē obliuiscat secu-
li hui⁹: et occupet in diuina laudib⁹.
q̄si mente habitās in ciuitate celesti:
f̄m illud ad **P**hilip. iij. **M**ā p̄uersa
tio i celis ē. **A**d quod p̄p̄a nos hoz
tans ait
Ecce **I**ascēsis tot gradib⁹. **L**ūc.
id ē in tpe p̄senti vos q̄ estis frātina
charitate p̄gregati: et in dei dilectiōe
radicati. **B**ndicite dño. **I**pm deuote
laudando. sancte ad ipsi⁹ honorē vī-
uendo. bona de ipso oī tpe dicēdo: de
cūctis b̄ficijs ei⁹ gratias ei referent

do **D**ie. **L**oēs serui dñi. **I**q̄b⁹ ira non
imperat: in q̄b⁹ libido nō regnat: et q̄
bus vitia nō dñant. **M**ā. **Q**ui statis
Iparati. **I**n domo dñi. **I**ad ipsam offi-
ciandā: quoz anim⁹ est in dño firmo
vestigio religiōis. **N**ō ei discurre de-
bent eccie ministri ad venatōes et au-
cupia tanq̄ milites: nec ad negotia
terrena sicut mercatores. **M**ā. **E**t ec-
vos b̄ndicite dñm: q̄ statis id ē p̄sene-
ratis. **I**n atrijs dom⁹ dei nrī. **I**n la-
titudine charitatis: cuius latitudo se
extendit ad diligendū etiā inimicos.
Sequit⁹ **C**ass. **I**n noctib⁹. **H**oc est
in tpe hui⁹ seculi q̄d ereberrimis tri-
bulationib⁹ obscurat⁹. **E**x tollite man⁹
vestras. **I**elemosynas dādo. ac illa bo-
na opa faciendo. **I**n sancta. **I**i. vt eter-
noz intentione fiant. **D**ie. q̄ q̄cqd fa-
cim⁹: amore christi faciam⁹. sicut dicit
apostol⁹. **S**ive māducam⁹. sive bibi-
mus: aut q̄cqd aliud agim⁹: in nomie
chri faciam⁹. **L**et. **C**ū feceritis q̄ sancta
sunt. etiā. **B**ndicite dño. **I**q̄ donat no-
bis animū misericordē b̄n opandi et
faciēdi elemosynā. q̄ exstinguit inferni
ignes p̄paratos p̄tis. **C**ass. **S**icq̄
charitatē dñi: et laudibus sacris et pia
docet opatione p̄plendā. **H**is p̄dictis
respice q̄ digna retributō subsequat⁹.
Die. **B**enedicat te dñs ex syon. **I**i.
de celesti hierusalē. **I**q̄ fecit celū et ter-
rā. **I**videlicet tā spūalia q̄ corporaliaz.
In igit q̄ fecisti elemosynas q̄ fecisti
virtutes: a deo p̄mū et b̄ndictionem
eterne vite p̄sequis. **C**ass. **P**erpēdis-
te q̄ p̄us oīa pluralitē dixit: nūc p̄sal-
mū sub singularitate p̄clusit: vt q̄ an-
te fideles frēs in vnitāte collegerat.
mō illi populo iam dñm diligētī b̄n-
dictiōis munera p̄starent. **Q**uāprop̄
si volum⁹ eē benedicti amor scē trini-
tatis et vnitatis scē eccie p̄plectatur.
Retractatio xv. graduū psalmorum
Libet referre quēadmodū vsq̄ ad su-

pernā hierusalē grad⁹ isti pueniunt.
Prio siqde gradu videlz ad dñm cū
 tribularer. seculi designat horrorem.
 post quē ad virtutū oīm studia festi/
 nat **Mi.** Secdo gradu videlz **Leua/
 ni:** p̄cipit qdā fiducia habendi cū di/
 uino auxilio de seculi molestijs ac ini/
 mici tētatōib⁹ triūphū **Cass.** In ter/
 tio gradu videlz letat⁹ sum. magnuz
 gaudiū eē dicūt in eccia dñi. pura mē
 te p̄seruata p̄seruari. **Quarto** gradu
 videlicz **Ad te leuani** oculos meos
 docet int̄ q̄scūq; angustias p̄stāt de
 dño p̄sumendiū: donec miserat⁹ exau/
 diat **Quinto** gradu scz **Nisi** qz dñs
 erat in nobis: monet vt liberati a pe/
 riculis: nō nobis aliqd: s; oīa diuine
 gratie applicem⁹ **Mi.** **Sexto** gradu
 videlz **Qui** p̄fidit. dicūt qz sedatis iā
 passiōib⁹ p̄ n̄m exercitiū virtutis. si
 delis ch̄ian⁹ cōfidat de stabilitate ac
 p̄seruatiōe in bono cuz adiutorio dei
Cass. In vij. gradu videlz **In** puer/
 tendo dicūt qz copiosos fruct⁹ diuine
 p̄solatiōis ⁊ retributiōis merēt in la/
 chrymis seminātes **Mi.** **Octauo** gra/
 du videlicz **Nisi** dñs edificauerit: dñ
 vt p̄fectiōē in q̄ fidelis ch̄ian⁹ cum
 dei adiutorio iā p̄ficat ad alios deri/
 uet p̄ pximi edificatiōē. in q̄ scit se
 nihil posse agere sine dei auxilio spe/
 ciali **Cass.** **Nono** gradu videlz **Bea/
 ti** oēs q̄ timent: p̄nūciat timore dñi
 hō beat⁹ fieri. ⁊ vniuersa illi p̄futur
 a p̄cedi **Decim⁹** grad⁹ videlz **Se/
 pe** expugnauerūt me: infundit sapiēt/
 iā deuoti⁹ **Mi.** vt p̄pter tribulatio/
 nē iminētē a bonis opib⁹ nō desistāt
Cass. **Undecimo** gradu videlz **De**
 p̄fundis penitētes de imo vitiōz cla/
 māt ad dñm. vt in liberādis hoīb⁹ q̄n/
 ta diuinitatis sit potētia sentiat **Mi.**
Et qz ex p̄fectiōe habita de facili in/
 surgit aliq; mor⁹ saltē leuis. p̄prie cla/
 tiōis diabolo instigāte q̄ insidiat hō

inimb' pfectis Ideo sequit' xij'. gradus videlz Dñe nō ē exaltatum cor meū. in q' viri' māfuetudinis ⁊ humilitatis ostēdit' Tertiusdecim' gradus videlz Memēto dñe dauid in q' sacte incarnatōis fit pmissio **Laf.** hortat' vt hō q'cqd est cordis ⁊ opis applicz p votū diuinis obsequiis **xi. xiiij.** gradu videlz Ecce q' bonū Illa spiritalis adunatio de q' actus. iij. dicit' multitudinis credētiū erat cor vnu ⁊ aia vna. fratribus p'dicat'. supra q's bñdictio dñi ⁊ eterna vita puenire mōstrat'. **Decim' qñe' gradu' videlicz** Ecce nūc bñdicite dño. monet q' hō ex pfectōe charitatis qñtuz possibile est obliuiscat' hui' seculi. ⁊ occupet' i' diuinis laudib' qñi mente habitās in celis: q'propter nos prefatos gradus fugit' inspiciētes. mortiferos seculi vitē' errores. q'ten' p'mijs eterne bñi dictiōis donari mereamur. p' dñm nostrū iesum chřstū. cui cū patre ⁊ spū scto ē honor ⁊ gloria in se. se. **Am.**

Istudate nomē
 Titul' Allectunia Cas. post

Titul⁹ Alleluia. **C**as. post
gradualiū pulcerrimā p̄structionē q̄
vsq; ad illā charitatē q̄ de⁹ est puenit
q̄ securos ⁊ felices in eternum efficit
Cōgrue nimis ponitur Alleluia. ve
laudib⁹ dñi scā p̄fruat eccia: cui tale
mun⁹ noscīt esse preparatum. **P**ost
p̄dictos itaq; psal. graduū quib⁹ ad
omniū virtutū culmē diuina misera/
tione propheta p̄scendit in domo dñi
stantes alloquitur dicens.

Laudate nomē dñi. **Ant.** Ip̄m
laudib⁹ extollendo. Laudate ser
ui dñm. qui p̄tōz famuli ēē desinū
tis. **Qui** statis in domo dñi. **Al.**
Illi ei in eccia dei dicunt stare: qui in
mādatis ei⁹ p̄suerāt: qui in fide non
ficta. ⁊ spe certa vel firma ⁊ charitatē
sincera seruiūt deo. ⁊ honorāt eccle

siam eius: et non dant offensionem male
vivendi eis qui venire voluit ad eam
Sequitur In atrijs domus dei nostri **As.**
Atrij dicit amplissime domus per in-
gressus. ubi habitantes sibi propter frig-
focos facere noscebant. **Un** a nebu-
losis globis atrij summi appellata atria
quasi atra tradit antiquitas. **Et** quod nullus
sermo vacat quod non aliquod mysterium con-
tinere indicat: et illos dicit etiam dominum
laudare. quod in primo ingressu ecclesie ut
pote laici stare consueverunt. **Laudate**
dominum quoniam bonus dominus essentialiter alios
bonos faciens. **Quia** Inestimabili dul-
cedine teneor cum audio bonum dominum.
Hi Ipse est ei infinite bonitatis: pro-
pter quod est summe laudabilis. **Ideo**
dicit **psallite** no ei? quod iesus dicit
id est saluator. **Quoniam** suavitudo est. **Un** **Ber-**
nardus ait Iesus est mel in ore: et mei-
los in aure: ac in bilis in corde. **Quo-**
modo iacob elegit sibi dominus israel in pos-
sessionem sibi. **Per** iacob intelligunt
actum pro vitia luctantes. **Per** israel
preplatum dei mente videntes. ex quibus
ecclesia constituit quod quod dominus gratis elegit
laudandus predicat. **Hi** **Et** quasi quod quod
reret a propheta quoniam scis quod dominus elegerit
sibi iacob et israel in possessionem.
Respondet di. **Quia** ego. **Ipse** pro-
phetico **recognovi** notitia fidei et pro-
phetie ac experientie. **Quod** magnus est dominus. **I. i.**
imensus potentia: sapia: mia: et natura.
Un potuit sciunt et voluit hoc facere.
Et deus non pro omnibus diis. **I. i.** potentior
sapientior et benignior. **Hi** **Dicunt**
enim dei participative angeli et sancti: quibus
preest ipse deus tanquam dominus ministris. **Id**
subdit. **Omnia** quicquid voluit dominus fe-
cit in celo. **Alii** quod angelos ibi stabilire
do: et alios propter superbiam suam deiciere
do. **Et** in terra. **Alii** quod homines per gratiam su-
am vocando: et alios iusto dei iudicio
licet nobis occulto dimittendo. **Li** ma-
ri et in omnibus abyssis. **Alii** quod tempore

statis mirabiliter sanando: alijs piclitan-
tib? propter ventorum flat? **Ad** ducens nu-
bes ab extremo terre. **I. i.** a mari oce-
ano a quo ut plurimum eleuant vapores
humidi: ex quibus nubes generantur. **Est**
autem iste oceanus terminus terre habitabi-
lis. **Fulgura** in pluviam fecit. **Quia** frequenter
in dictis nubibus generantur tonitrua: et
inde procedunt conuersiones et fulgura
quod terminantur per hoc quod nubes in pluviam
resolvuntur. **Qui** producit ventos de the-
sauris suis. **I. i.** de locis hominibus occultis.
Quia ei fiat ventus? sentis. quia cum
fiat. vel de quo rationis thesauro reducit?
sic: nescis. **Debes** inde deo pietatem
credendi. quia ventus non flaret nisi iussisset
ille qui fecit: nisi produxisset ille qui creavit.
Unde ergo hec in creatura ista lau-
damus? miramur: et benedicimus deum. **Hi**
Sed quia hec et sequentia plana sunt ad litteram
Ideo spiritualiter exponuntur hoc modo. **L.**
Ad ducens nubes. **I. i.** predicatorum: quia
plurimum doctrinis: tonant minis: et mira-
culis conuolant. **Deus** educit. **Lab** ex-
remo terre. **Hi** scilicet bedam ab anglia.
sanctos dominici et antonii ab hispania.
et sic de pluribus alijs a finibus terre ori-
undis. **Fulgura** in pluviam fecit. **Hi**
I. i. minas de futuro iudicio ad miam.
Predicatores namque et terrer. eterna
supplicia promittendo: et mulcet promitte-
do eterna gaudia. **Hi** **Qui** produ-
cit ventos de thesauris suis. **I. i.** impul-
sus ad bonum ex occultis sue deitatis.
Qui percussit primogenita egypti.
id est initia peccati videlicet superbiam et
avariciam. **Un** **Eccle. x.** dicit. **Initium** om-
nis peccati superbia. et. **ad** **Thom.**
vi. Radix omnium malorum est cupiditas.
Per predicationem igitur sancto-
rum dominum percussit hec vitia. **Lab**
homine usque ad pecus. **I. i.** a maiore us-
que ad minimum. vel a docto usque ad
indoctum. **Quia** autem hominem peccata destruxit:
seque sequenter declarat di. **misit**

Signa et prodigia. i. miracula qd^o p^r dicationes sanctor^{um} p^rfirmabant. In medio tui egypte. videlz in medio m^{un}di vel palā z manifeste. In pharaone et in omnes seruos eius. i. cōtra demones z ministros ei^{us}. Qui percussit gētes multas: z occidit reges fortes. ipsos ad fidez p^ruertendo. Per tale modū loquendi dictū fuit beato petro de p^ruersiōe cornelij z amicorū ei^{us}. Actu. x. Surge petre z occide zē. Deon regē amorreor^{um}: z Og regem basan. Dos Moyses occidit vt habet numeri. xxi. z possedit regna eor^{um}. cū phiberēt filios israel trāsire p^r fines suos. z oīa regna chanaā. Ivi dñs occidit per Josue z filios israel xxi. reges. vt habetur Josue xiiij. Typica interpretatōe s^ecōn idē sonat qd^o tentatio oculor^{um}. z significat luxuriā vel spūm luxurie: qui est rex amorreor^{um}. i. amaricantiū. qm luxuriosi post p^rctm penitent z amaritudine torquent. luxuria enī futura cruciat: p^resens non satiat: p^reterita nō delet: s^{ed} magis affligit: vt dicit boetius. Og interpretat^{ur} pgregās vel coadunatio. z significat auariciā vel spūm auaricie: q^{ui} dicit rex basan. i. p^ruisionis que debet auaris. Iuxta illud Op^{er} probū abundantibus. Chanaā dicit possidens. z significat supbiam que vult omnia possidere id est supeditare. Dos reges occidit dñs in cruce. videlz spūm luxurie. dolor amaritudine: spūz auaricie: sua paupertate et nuditate: atq^{ue} spūm supbie capitis inclinatioe z nimia humiliatioe. Hi. Postq^{ue} domin^{us} hec oīa deleuit atq^{ue} subuertit: nos p^r cognitionē suam in hereditatē perpetuaz ascendi. vocauit. Unde subdit. Et dedit terrā eor^{um} hereditatem. hereditatē israel populo suo. Cast. Uersus iste declarat p^r ora illa nō ad litteraz debere suscipi

sed spiritali expositōe sentiri. Nā terra p^rmissiōis israelitico populo nō ē hereditas data: q^{uia} eā suis offensiōib^{us} amiserūt. Sz sub illoz p^refiguratiōe terra p^rmissiōis ap^prie dat sine dubio ch^ristianis: quā eterna pace custodiant. De. Terra ista est celestis patria in q^{ua} demones creati fuerunt: quā p^r sua supbia p^rdidērūt. Nāc de^{us} demomb^{us} ciētis dedit fidei populo suo ch^ristiano in p^rpetuū possidendā: p^r qd^o dicit hereditas. Unde eccle. xi. Sedes supbor^{um} ducū dñs euerit: z fecit mites sedere p^r eis. Propt^{er} qd^o demones p^recitant inuidia p^rtra fideles: qui eor^{um} possident hereditatez. Pro his aut^{em} factis sequit^{ur} exultatio z laus in^{ter}stor^{um} cū dicit. Domine. i. q^{ui} malos ciētisti: z p^r eis posuisti bonos. Inomen tuū in eternū. Hi. sit laudabile a nobis. Dñe memoriale tuū. i. memoria beneficior^{um} tuor^{um} remaneat. In generatiōe z generatiōe. i. in generatiōib^{us} sibi succedentib^{us}: sicut videmus impletū. Cām tātē laudis subiungit. Quia iudicabit. q^{ui}si dicat. Ideo laudabilis est q^{uia} iudicabit. Dñs populū suū. iudicio approbationis. sepando bonos a malis in iudicio futuro. Let in seruis suis deprecabit^{ur}. Col. Orant deū boni et mali: s^{ed} ad vitā eternā nō exaudit de^{us} nisi bonos. Bñ ergo dicitur. et in seruis suis deprecabit^{ur}: quia ad eor^{um} preces qui in ei^{us} seruitio p^rseruerāt inclināt. vt eos ad eternā salutem exaudiat. Trāslatio romana h^{ab}et i suis suis p^rsolabit. Cast. Uniq^{ue} dū illis p^rmia p^rmissa restituer: q^{ui} hic ap^p nomē ei^{us} laboriosa p^rentione verati sunt. De quib^{us} scriptū est. Beati qui lugent: qm ipsi p^rsolabunt. Postq^{ue} se laudib^{us} dñi propheta sufficienter expleuit: p^ruertit ad errorē gentiū destruendū di. Hi. Simulacra gentiū supple sunt. Largentū z aurū. q^{ui}ntus

ad materiam: et sunt **L**opa manuū ho-
minū. **Q**uantū ad formam artificis fa-
ctam. **O**s habēt. Similitudinarie. **L**et
nō loquent: oculos habēt et nō vide-
būt. **A**ures habent et nō audient:
neq; ei est spūs in ore ipsoꝝ. **E**t iō
ex quo nō habent spūm: non possunt
habere opa vite q̄ mediantib; spiriti-
bus exercent. vt dicit in libro de dīa
spūs et anime. **C**as. Deridet ppheta
simulacra gētiū. ne aurea signa deos
q; argenteos colāt. q; de ipsoꝝ inte-
ger nihil pdest eis. sed pfract; valet
ad aliqd. si ex eo pecunia pficiat. **I**n-
tende aut q; in istis versib; et in cxiij.
psalmo abūde gētiū simulacra deri-
sa sunt. vt q; prima pmonitio nō cor-
rexisset: repēta denuo verecūdia cō-
moneret. **C**ol. **M**oralis expositio
hoꝝ versū in dicto cxiij. psalmo de-
scripta ē. Sequit post derisam gēti-
liū vanitatē digna snia cū dicit. **A**-
miles illis fiant qui faciūt ea. **A**i. vi-
delicet artifices. q; carent vita spūali.
sicut idola carent vita sensibili. **L**et
oēs qui pfidūt in eis. scz idoloꝝ cul-
tores. q; pfidunt in nihilū. sicut et ido-
lū nihil est. sicut dicit. i. ad i. **C**hoꝝ. viij.
Du. **D**om. i. familia vel pgrega-
tio. **I**srael. i. christianōꝝ fidelū q; deū
oculis mentis p fidē non fictā aspici-
tis. **B**ndicite dño. deū laudādo vita
et lingua. **D**om. aaron. videlz vos
plati. **B**ndicite dño. ipm digne lau-
dando. **D**om. leui. vos videlz mini-
stri ecclie. **B**ndicite dño. benedictiōe
laudis: et vos. q; timetis dñm. i. qui
dño i q̄libz puerlatione seruitis. **B**nt
dicite dño. debita grātū actiōe. **A**i.
Et nos oēs vna voce dicam. **G**e-
nedict; dñs ex syon. **C**as. i. ab ecclā
militate quā ipse dñs ch̄s sua sancta
incarnatōe visitauit. **Q**ui. **I**nūc. **H**abi-
tat in hierusalē. **A**i. i. in ecclā trium-
phāte in q̄ habitare dicit. eo q; ibi ma-

gis relucet gloria sua. q; scī ex quib;
pstruit hierusalē illa celestis eterna
felicitate specularē. **D**irabilis ps. ad
deuotissimos populos instruendos:
Nihil enī post tāta beneficia redde-
re possum; nisi vt sicut i pncipio hu-
ius psalmi dictū est dñm nostrū trina
pfessione laudem. **B**enedicam; p̄cz
et filiū cū sanctospū. vñū atq; oīpōrē
tem deū. vt sicut non est in illa natu-
ra distantia: ita n̄ sit i ipsa laude diuer-
sitas. **N**ec est reuera laus que nos re-
ficiat: hoc pabulū quo aīa deuota sagi-
nat. in q̄ tantū reficimur. vt nulla dele-
ctatio similis eē videat. **I**psū itaq;
mō bndicam; vt cū i eternū cū ange-
lis laudare mereamur. cui ē honor et
gloria in secula seculōꝝ. **A**men

Confitemini dō

Amino qm. **T**itulus. **A**lleluia
In. **I**ste psalm; tot; ē de laudibus
dei vbi multa laudabilia dicunt; sed
maxime hic mīa dei cōmendat. **E**ū
cum diuersa sint initia versū: tñ fi-
nis est vnus omnū. quia quicqd hic
dicit; ad misericordiā dei refertur. per
quā subsistunt omnia opera ei; que
hic recitatur. **C**as. **M**erito ergo sepi-
us ipsa misericordia repetitur. q̄ oīa
in nobis indulgentissimis munerib;
opatur. **N**ā si cām tanti secreti discu-
pias: clementia dñi est omne qd viuū-
mus: misericordia q; valem; **Q**uapro-
pter nec ab ore nostro: nec a corde de-
bet discedere: quaten; et ipsa dignet;
iugi tuitōe nos suare. **P**er totū ps̄m
ppheta loquit. prima ei parte magni-
ficentia domini exponit. vt tot; or-
bis conditio declaref. cum dicitur

Confitemini dño. **C**onfessioe lau-
dis. **S**epe dixim; ad laudes do-
mini. et ad deplorāda p̄ctā cōmuniter
p̄tinere: hic aut nō vñū ex duobus: s;
vtrūq; accipien dū est. **D**ocet enī bea-

tos viros laudes dñi ingit dicere : et
preterita pcta deflere Sic eni iustos
intelligim? si pueri a malo illa dam-
net q aliqui mala gesserunt. Sicut apo-
stol? paul? de pteritis malis dicit. **Ma-**
sum dign? vocari apostol? : qz psecut?
su eccliaz di Sequit Du. Lqm bon?
Jeffectine : qz ab ipso fuit oē bonum
Lqm in etnū mia ei? Alu. Licz mis-
sis iustis in vitā eternā : imqs aut in
pobustionem eternā nō sint deinceps
futuri quoz adhuc misereat de? . re-
cte tñ intelligi pōt in eternū futura mi-
sericordia ei? : quā suis fidelib? largit?
nō qz in eternū miseri erūt . et ideo in
eternū mia ei? indigebūt : s; qz ipsa be-
atitudo quā misericordit? miscriis p-
stat vt esse miseri desināt : et beati eē
incipiāt nō habebit finē Ideo in et-
nū mia ei? Qz eni iusti erunt ex iniqis
sani ex infirmis : vini ex mortuis : imo
mortales ex mortalib? : et beati ex mi-
seris . ei? mia ē q hic pcta donat : et in
futuro sine fine coronat Hic dat gra-
tiā : ubi gloriā Mi. Nota qz hec clau-
sula . qm in eternū mia ei? . xxvi. vicis-
bus ponit in hoc psalmo : eo qz sicut
rabi salomon dixit a pncipio mundi
vsqz ad dationē legis in monte synai
fuerūt xxvi. generatiōes in qb? mū-
dus fuit sustētat? sola diuina misera-
tiōe Iste aut xxvi. generationes sic
colligunt? ex scriptura Hā genef. v.
habet qz adā genuit seth . qui seth ge-
nuit enos : q caynam : q malaleel : q ia-
reth . q enoch : q mathusalē : q lamech :
q noe : q sem. Ite habet genef. xi. q
sem genuit arfaxat : q sale : q heber : qui
phalech : q ragau : q seruch : q nachor :
q thare : q abraā : q isaac. Ite genef.
xxi. isaac genuit iacob. Gene. xxv. ia-
cob genuit leui . et gene. xxix. leui ge-
nuit caath. Exo. vi. caath genuit an-
ram : q moysen : q gerson. Exo. ij. Et i
hac generatiōe fuit data lex Sequit

Confitemini deo deoz . i. angeloz
hominuz iustoz q dicunt dñi partci
patine vel adoptōe . iuxta illud Dat.
Ego dixi dñi estis Confitemini do-
mino dñoz . i. xpo dño pncipū tre .
iuxta illud apoc. i. pnceps reguz tre
Las. Sicut in pñictis trib? versib?
ppositū est Confitemini : ita et p oēs
versus q variant vsqz in finē cōfite-
mini subaudiē dñi est Mi. Qui facit
mirabilia magna sol? Totius nature
virtutem excedentia Hugo. Qui
fecit celos . videlz ethereū : sydereū :
crystallinū et empyreū In intellectu.
id ē in sapia sua Iuxta illud Oia in
sapia fecisti Mi. Qui firmavit tēz
sup aqs . i. iuxta aqs fm pmonē mo-
dū loquendi q dicit Talis ciuitas ē
sup mare : et talis sup secanā Qui fecit
luminaria magna . q aut sunt illa
psequēter declarat di. Du. Solē in
ptatē diei . vt est lux illuminās diez
Lunā et stellas in potestātē noctis
Jad illuminādū noctē Alu. subaudi
dñm oia hec in sapia sua fecisse . sicut
de celis predictū est Mi. Postqz di-
xit q sol? deus fecit . psequēter incipit
dicere q p angelos vel hoies fecerit .
Alu sequit Qui pcussit egyptū . mul-
tis plagis Leuz pmo genitis eorum .
Ista fuit decima plaga vt habet exo.
Las. Et qz hec iuxta historiam nota
sunt Slideamus qd hic spiritalit? ma-
gis possit intelligi Percussit ei egypti
pri pmitiua . qñ seculi isti? dānaunt glo-
riā q putabat? esse pncipua Hā luxus
supbia : auaricia qñ pmo genita sunt
mūdi Ipsa eni pmo generat pessim?
venter : et illud charos filios ample-
ctit . dñi rerū istaz cupiditate gratulat?
Hec dñs pcussit . qñ a regulis sue di-
uinitatis exclusit Du. Hā luxuriaz
pcussit virginitatē laudādo . mūdiciā
custodiēdo et ieiunādo . Supbiam p-
cussit regnū respnēdo : pedes discipu-

lorz lauando. ac humilitatem docēdo
 Auaricia pēssit i hoc mūdo nil pos
 fidendo. z oīa hui⁹ seculi relinqre cō/
 sulendo. **Qui** eduxit israel de medio
 eoz. **Cas.** De medio egypti educit
 israel. qn scōs suos a puerlatōe pess
 moz liberat: z a mūdi isti⁹ habitatōe
 tefrima in lucez sue veritatis addu
 cit. **Hoc** aut facit. **In manu potēti.**
 id ē in actiōe fortissima. **z in brachio**
excellso. i. in singulari sua oīpotētia.
Qui diuisit mare rubrū i diuisiones.
Du. nō q aq illi⁹ maris sit rubra:
 sed q litora ei⁹ rubea sunt. Ideo sub
 dit. mare rubrū in diuisiones. **Et** h di
 xerūt aliq q mare rubrū fuit diuisuz
 in xij. locis: ita q quelibz trib⁹ habu
 it viā p se distinctā ab alijs. **Cas.** Et
 ideo hic in plurali numero positū ē
 in diuisiones: ne putarem⁹ mare rubz
 vno itinere fuisse trāmissum. **Col.**
Hoc tñ iprobat. **Nicola⁹** de lira. **Ex**
odi. xiiij. z addit q hic diuisiones in
 plurali dicunt⁹ eo q aque erāt eis p
 muro a dexteris z a sinistris. **Du.**
Spūalit vero mare rubrū significat
 pns seculū vt dicit glosa: eo q ē plē
 nū amaritudine z miserijs multis. h
 diuisit deus in diuisiones. qz facit fide
 les suos trāsire de mūdo ad celuz di
 uersis ac varijs modis. **Quidā** ei i cō
 iugio saluātur: qdā in viduitate: qdā
 in virginitate: qdā in religiōe: qdā
 in prelatōe: qdā in subiectiōe. **Cas.**
 alter p elemosynas. alt p assiduā sup
 plicationē. alter p excellētissimā cha
 ritatē. **Sicqz** multis diuisionib⁹ p hui⁹
 seculi mare trāsīt ad dñm. **Du.** **En**
 de augustino legīt in libro p̄fessionuz
 q p̄ferebat cū socijs suis qd essz ap̄
 mod⁹ viuendi homini sic affecto. vt
 ipse augustin⁹ erat ad ambulādūz in
 viā dei. in q alius sic ali⁹ sic ibat. **Et**
deduxit israel. i. i. populū ch̄ianū. **Lp**
mediū ei⁹ diuersis modis vt p̄dictū

est. **Et** pēssit pharaonē z virtutē.
 id ē exercitiū. **Lei⁹** i mari rubro. **Dic.**
Si israel. i. veri ch̄istiani in qb⁹ do/
 lus non est sum⁹: de⁹ pugnat pro no
 bis: et nos tacebim⁹. z p̄sternēt dias
 bolū cū satellitib⁹ suis ne nobis no
 cere valeāt. **Cas.** **Qui** traduxit po
 pulū suū. videly ch̄ianū. **Lp** desertuz.
Iqn p hoc seculū trāsire facit illesuz.
Mā qui terrenis inheserit. ad premia
 diuina non puenit. **Desert⁹** ideo dicit⁹
 mundus. qz dei electiōe p̄uat⁹ ē. **So**
li enī euadūt. qui mūdi isti⁹ mala per
 trāsēūt. **Qui** pēssit reges magnos.
Du. Ad litterā septē fuerūt gētes i
 terra illa. et qlibz gens habebat regē
 suū qd pēssit dñs per iudeos. vnde
 subdit. **Et** occidit reges fortes. **Scz**
 chananēn: etheē: pherezeē. gergezeē:
 amorzeē: tebuzeē. **Per** hos septem
 reges significant⁹ septē vitia capita
 lia que a nobis repellit dñs z occidit.
 qn nos ad mandata sua mox scitate
 pduxerit. **Dñs** isti reges originē du
 cūt ex duob⁹ scz ex corruptiōe carnis.
 et suggestiōe diaboli. **Has** duas radi
 ces p̄dōz oportz extirpare. qui vult
 plene p̄ctā vitare. **Et** hoc fecit dñs.
Sequit⁹ **De** on regē amorreoz. **Lp**
 cussit z occidit. **Et** **similit⁹** **Lp** **gre**
gē basan. vt habet nūeri xxi. **De** on
 interpretatur germen inutile. z signat
 carnis p̄cupiscētiā q est fons interio
 rōz omnis mali. **En** sup illud ad **Ro.**
 viij. p̄cupiscētiā nesciebā. glosa dicit.
Bona est lex. q dñi p̄cupiscētiā phi
 bet oīa mala. phibet. **Hec** dicit⁹ regna
 re sup amorreos. i. sup p̄ctōres amari
 tudine prauē p̄scientie infectos. **De**
 interpretat⁹ coaceruās. basan p̄fusio. hic
 est diabol⁹ rex z coaceruator p̄fusio
 nis. quē dñs pēssit ei⁹ tērationes in
 deserto p scripturaruz responsiones
 repellens. vt habet. **Nat. iij.** sed occi
 dit eū in cruce alligās ibi fortēz. **Et**
Id iij

dedit terrā eoz. **I.** i. terrā viuentiū ex
q̄ eicē⁹ est diabol⁹ ⁊ socij ei⁹. hāc de/
dit populo ch̄iano **Un hereditatez.**
Un subdit **Hereditatez israel seruo**
tuo. **i.** populo ch̄iano seruienti deo.
q̄ p̄ israel qd̄ interpretat vir vidēs deū
significat. qz ipse sol⁹ int̄ oēs popu/
los deum videt oculo vere fider. **Uia**
āt q̄ itur ad hāc hereditatē ē humili/
tas. vñ subdit **Qui.** **Quia** in humili/
tate n̄ra memor fuit n̄ri. **Sicut** enī
demonēs inde ceciderūt p̄ supbiā: sic
fideles illuc ascendūt p̄ humilitatem.
Et redemit nos. sanguine suo **Lab**
inimicis n̄ris. **Cass.** Si ad h̄istoriaz
attēdas nullū p̄mum egyptijs dedit.
qñ hebreos de manib⁹ eoz liberare
dignat⁹ est. s̄ qz in pr̄te diaboli vel p̄
ministros ei⁹ tenebamur obnoxij. i.
obligati vel rei: sic se ipm̄ imolando
magnū p̄ciū dedit vt nos ab eis redē/
deret absolutos. **Qui.** Deinde ponit
imitatio ad laudē dei ex b̄nficio col/
lato oī viuētī vita sensibili cū dicitur
Qui dat escā oī carni. **Cass.** Hoc
nō tm̄ de hoīb⁹ voluit intelligi: s̄ eē
q̄cqd̄ natat: q̄cqd̄ volat: q̄cqd̄ reptat
gradit⁹. qm̄ vniuersa ei⁹ largitate sati/
ant⁹. **Nā** sicut creator est omnū: ita ⁊
pastor aiantū pbat eē cunctoz **Spi**
ritalia etiā oīa pascit icorporēo cibo.
sue mīe **Un.** **Confitemini deo celi.**
Ip̄m laudādo: nō q̄ ali⁹ sit de⁹ celi. ⁊
ali⁹ sit de⁹ terre. s̄ qz in celo magis re/
lucet potētia: sapia: ⁊ bonitas ei⁹ vbi
a sanctis clare videt⁹. **Confitemini**
dño dñoz. **Sicut** a laude dei incept⁹: ⁊
in laudē dei finit⁹. qz ipse q̄ laudat ē
alpha ⁊ o. i. p̄ncipium ⁊ finis. et ideo
debz laudari in p̄ncipio ⁊ fine. quia
vtrūqz est ab ip̄o. sicut apostolus ad
philip. ij. dicit **De⁹** ē q̄ dat velle ⁊ p̄/
ficere p̄ sua bona voluntate. **Cass.** **Vi**
rabilis psalm⁹ est nimia virtute p̄fū/
tus. q̄ vt stellis micantibus mīa dñi

vbiqz cognoscit eē radiat⁹. **Un.** **Un⁹**
eni virtutis sit atqz potētie in. ij. par/
ralipp. v. ostendit. vbi legit⁹. qz cū fili
israel dñm laudantes: decantassent.
Confitemini dño qm̄ bonus: statiz im/
pleuit gloria dei tēplū. In quo osten/
dit⁹. qz presens gratia pure cantantib⁹
psalmū istū: in q̄ toties reperit mīa q̄
est ostiaria paradisi: prestās aditū no/
bis ad dñm n̄m iesum ch̄istum qui
est b̄ndict⁹ in secula se. Amen

Super flumina

Titul⁹ **Psalm⁹** dauid **Qui.**
Et addit⁹ ppter **Bieremiā** eo qz sn̄a
hui⁹ psalmi p̄sonat lamētatiōib⁹ hui/
remie. qz iste ps̄ loquit⁹ de destrūctōe
tēpli: et de babilonica captiuitate q̄
facta ē p̄ **Nabuchodonosor**: de q̄ p̄/
phetavit **Bieremi.** post lxx. annos re/
dicitū populū de captiuitate: ⁊ istau/
raturū hierusalē ⁊ tēplū ei⁹. de cuius
destrūctōe et babilonica captiuitate
ad litterā propheta in modū lamēta/
tionis dicit hoc modo

Super flumina babilonis. qz il/
la terra abundat aq̄s flumīalib⁹. **L**
illic sedim⁹. **i.** diu habitauim⁹: sicut
dicit **Deut. i.** **Sedistis in** cades bar/
ne multo tpe. **⁊ sciuiimus.** habitādo
ibi in tristitia ⁊ amaritudine. **Cuius**
cā subdit **Un.** **recordaremur syon.** **i.**
tēpli salomonis incēsi ⁊ destrūcti. qd̄
fuerat in mōte syon. de q̄ destrūctōe
plus affligebant⁹ qz de sua captiuitate.
In salicib⁹ in medio ei⁹. **i.** in medio
babilonis q̄ est plena salicib⁹ ppter
abundantiā fluminū. **Suspendim⁹** orga/
na n̄ra. **i.** subtraxim⁹ nos ab oī car/
mine letitiae. **Cass.** Quid enī illic age/
rent organa dulcia: vbi tpa vite ama/
ris erat lamētatiōib⁹ occupata. **Qui.**
Et hui⁹ tristitie adhuc subdit cū di/
cit⁹. **Quia** illic. **i.** in babilonia. **Un.**
Interrogauerūt nos: q̄ captiuos du

rerūt nos verba cantionum. i. can-
corū. videlz oīones p̄fessōis nostre
Mi. **Et** supple gēiles. **L**q̄ abduxe-
rūt nos. **I**ez de iudea in babylonē ca-
ptiuos duxerūt nos. **H**ymnū cantate
nobis de cāticis syon. **H**oc est de can-
ticis q̄ cantabant in templo: qđ fuit i
monte syon. **E**t subditur responsio
iudeoz. **Q**uomodo cantabim⁹ cantū
cum domini. **V**idelz deputatum diui-
no cultui. **I**n terra aliena. **I**dolatrie
dedita. qđ dicāt. **N**ullo modo p̄t hoc
fieri. **N**ā Balthasar rex applicans va-
sa diuini cult⁹ vsibus humanis. statū
fuit a deo punit⁹: vt habet **D**anie. v.
Ifī oblit⁹ fūero tui hierusalē. **I**d ē
destruētōis tue decantando canticū
leticie qđ oblit⁹ destruētōis tue. **L**ob-
liuioni detur dextera mea. i. tota vir-
tus mea p̄ infirmitatem vel mortem.
Adhercat lingua mea faucib⁹ meis.
Ita qđ non possim loqui. **E**t si non me-
moro tui. **Q**uasi p̄tinue dolendo de
tua destruētione. **S**i nō proposuero
hierusalem in principio leticie mee.
Id ē si accidente mihi causa alicui⁹ le-
ticie non recordabor in principio de
tua destruētione dolendo. tūc supple
puniar a deo. p̄pter qđ dicit ecclē. xi.
In die bonoz non imemor sis malo-
rū. **M**emor esto dñe filiorum edom.
Id est idumeoz descendentiū de esau
ad puniendum eorum nequitiam. **I**n
die hierusalē. **I**d est destruētōis hie-
rusalem. in qua fuerūt idumei coniun-
cti babylonijs. incitātes eos ad tota-
lem destruētione civitatis hierusa-
lem. **I**deo subdit. **Q**ui dicūt. i. di-
xerūt babylonijs. **E**xinanite: exinanite
vsqz ad fundamentū in ea. i. tota
lit exterminate hierusalē vsqz ad fun-
damenta. **T**ūc p̄sequent psalmista pe-
tit punitionē babylonioz. di. **F**ilia
babylonia. **I**d est gens babylonica. **L**
misera. **I**n translatione hebraica ha-

bet. vastata. id est destructa. **P**renidio
enī regnum babylonis esse destruen-
dum per **C**yrū et **D**arium. **I**deo sub-
ditur. **B**eat⁹ qui retribuet tibi retri-
butionem tuam. i. penā p̄similem ti-
bi debitam. **Q**uaz retribuisti nobis. **I**
id est p̄pter mala que fecisti nobis.
Beat⁹ qui tenebit ⁊ allidet paru-
los suos ad petram. **I**n translatōe
hebraica habet: tuos. vbi trāslatio cō-
munis habet suos. **E**x quo patz qđ
intelligit de paruulis babylonis qđ
crudeliter interfecerūt medi et perse
in babylonis destruētione: fm qđ di-
citur **I**sa. xij. de babylonijs. **S**uscita
bo sup vos medos. qui argentū non
querunt. nec aurum volūt: sed sagit-
tis paruulos interficient. ⁊ lactanti-
bus vberibus nō miserebuntur. et su-
per filios non parceret oculus eoz. **E**t
parū ante habet ibidē. **I**nfantēs eo-
rū allident in oculis eoz. **N**ā ex cru-
delitate accipiebāt pueros p̄ pedes:
et allidebāt capita eoz p̄tra parietes.
Hec iuxta historiā dicta sunt. **D**n.
Moraliter autē p̄pheta in p̄sona iusto-
rū lamentatū p̄ incolatu hui⁹ vite qđ
plena est miserijs. ⁊ p̄ dilatōe p̄cie dicē
Super flumina babylonis. **F**lu-
mina babylonis sunt oīa qđ hic
amant ⁊ trāscūt. **D**n. **D**ore fluminū
Lillie. nō terrenis inherendo: sed ea
calcādo ⁊ p̄cēdēdo. **L**sedim⁹. **I**n hu-
militate prostrati. **L**⁊ fletum⁹. ⁊ fletu
p̄tritiōis p̄ p̄ctis. p̄p̄ijs ac fletu p̄pas-
sionis p̄ p̄ctis ac miserijs primorū.
nec nō fletu deuotiōis p̄ bñficijs dei
receptis. ⁊ p̄ dilatōe p̄cie celestis. vñ
sbdit. **D**n. recordaremur syon. **L**as.
qđ peregrinos se cognoscūt in hoc se-
culo suspirātes desiderio p̄cie sue: ⁊
maras lachrymas fūdūt. qm̄ ad illā p̄-
missāz pacē hic puenire nō p̄ualent.
An. **F**lēt ei multi fletu babylonis. i.
hui⁹ seculi: ⁊ gaudēt gaudio babylōis

Psalmus Cxxxvi

qui gaudet lucris seculi: et flet de vanis
 nis. Utriusque de babilonia est Sequitur
In salicibus. Hic salix talis natura
 h3. est quodam lignum infructuosum et dicitur
 quod si quis ex illa accipiat potionem aut
 maducet: filios non facit. Hu. In sali-
 cibus ergo. i. inter homines mundanos et in-
 fructuosos qui rigant fluminibus babilo-
 nis. i. qui delectantur in terrenis desideriis
 is: quales sunt homines avari: luxuriosi:
 gulosi ciues babilonie. In medio eius
Ipso. Suspendimus organa nostra. i.
 subtraximus ipsis predicatores sacre scri-
 pture. Et quare hoc: quos crudelis inter-
 fecerunt medi et ipse in babilonis des-
 tructione. fm quod dicitur Th. xiiij. de ba-
 byloniis. Quia illic. scilicet in babilonia
 id est in vanitate mundi existentes. Inter-
rogauerunt nos. Interrogantes et deridentes.
Quia captiuos duxerunt nos. videlicet ma-
 li qui prauis exemplis et verbis in captivi-
 tatem peccati nos ducere tentauerunt: per quos
 os diaboli loquens: quirit bonos ducere
 captiuos. Verba cantionum. i. intro-
 gauerunt nos ut cum ipsis cantarem et
 gauderem: et biberem: et cederem.
 cum tamen dominus magis velit nos in hoc mun-
 do lugere. iuxta illud Iaco. v. Agite
nunc diuites: plorate: ululate in miseri-
 rijs vestris. Et qui abduxerunt nos.
 i. qui nos a deo et consortio bonorum sepa-
 rare conati sunt dixerunt. hyminum can-
tate nobis de canticis syon. i. reddite
 nobis rationem quod est anima: quod est alia vita:
 quod est infernus: quod est paradysus. homo
 questiones faciunt derisorie et curiose.
Au. Noli facile huic aliquid dicere:
 noli perire organum sonet: sed potius
 suspēde. Nō ei quirit quid discat: sed quod
 reprehendat. Uere frater sic est. Incipite
 velle predicare veritatem quolibet qua
 nolitis: et videte quod necesse sit ut tales
 patiamini irrisores et exactores veri-
 tatis: plenos falsitatis. Rndete illis
 exigentibus vobis qui capere non possunt. Et di-

cite ex fiducia sancti canticum vni. Quomo-
do cantabimus canticum dominum in terra aliena?
Cass. i. inter indignos qui sunt
 deo alieni. Verba ei domini sancta debent esse
 sanctorum. Scriptum est ei. Ne miseritis mar-
garitas ante porcos. Hic ergo mor-
net nullatenus esse presentem dominum. Au. Nā
autem fidelis inter turbas talium tanquam per-
clitatus: erexit animum ad recordationem
 syon: et destruxit se in ratione quodam di. Et
oblitus fuero tui hierusalem. Petrus
 cantor illis presentiendo: delectatione
 temporalis fruendo: et opera bona deserendo.
 tunc oblivioni dedit dextera mea. Id est
 salus mea vel vita mea eterna: quam per dexte-
 ram designat. Hoc dicit non optando: ut
 salus eius dedit oblivioni: sed potius pruden-
 tando. Adhereat lingua mea faucibus
meis: si non meminero tui. Cass. Pro-
 ponit penalis sententia conditio: ut in domini
 laudibus obmutescat: si oblitus fuerit
 hierusalem celestis. Quid enim probat dei
terius esse quam illud non posse loqui vni con-
suevit medicina prestari. Psalmodia
 enim est consolatio flentium: cura dolentium:
 sanitas egrorum. Hoc autem remedium
 hoc miseriarum omnium cognoscit esse refu-
 giū. Nā qui tali munere pascitur ab om-
 ni beneficio consolationis excluditur. Et si
proposuero hierusalem in principio letitie
mee. Et si non est mihi precipua le-
titia de te o hierusalem et in te. Au.
 Ibi enim est summa letitia ubi deo per-
 fruemur: ubi de fraternitate coheren-
 te securi erimus. Nullus ibi tentator nos
 violabit: nullus ad aliquam illecebram per-
 cellere poterit. Donec ibi omnis necessi-
 tas: orietur ibi summa felicitas. Deinde
 convertit se ad dominum contra ho-
 stes huius civitatis dicens. Memor
esto filiorum edom. i. amatorum seculi
 li qui sunt inimici sanctorum. Nā edom
 terrena interpretatur. libera nos. domi-
ne. Ab illis. In die hierusalem. Quantum
 do diaboli et sui sequaces sequestrat

bunt a hierusalem ut ipsi puniantur
et boni coronentur. **Q**ui dicit exinanite
exinanite: vsq; ad fundamentū i ca.
Sic xv. mox. **Sic** ei sup. fundamentū
edificiū: sic sup. fidē opa pstruitur vs
q; ad fundamentū exinanisse euerso
beneuolēdi ope: etiā virtutem fidei
dissipasse. **Q**uicūq; ei digna fidei opa
seruare ptenit: etiā fidē pdit quā te
nere videbat. **F**ilia babilōis. **C**aro
nostra dicit. q; pfusione nobis pbat
ingerere pccōz: h; iustissimā recōpen
sationē ei optat. ut sicut nos luxuria
pcisar ad vitia: ita repressā ieiunijs at
q; tribulatiōib; faciam; ipsaz subditā
esse virtutib; **U**n subdit **L**beat; qui
retribuet tibi retributionē tuā. **S**up
ple tibi debitā. **Q**uā retribuiisti nobis.
Reddim; enī carni dignā retribu
tionē: ut coacta faciat. qd in delicijs i
plere dissimulat. **T**ales enī retributi
ones reddere carni scōz ē: ut q nos
traxit ad culpā: adiutorio dñi pducāt
ad gloriā. **P**etr; cantor. **B**eat; q; re
nebit. **L**i. continebit se a vitijs. **L**z allu
det paruulos suos. **L**i. pmarios mor;
cupiditatis: supbie: luxurie: ceterozū
q; vitioz q a misera matre nascuntur.
beat; q hos pfregit. **L**ad petrā. **C**h; m
ut p pfessionē pfradit a cogitatōib;
expulsi dispereāt. **C**as. **D**icit enī in
mentē nostrā diabolo itigāte qd no
lum; recipim; qd nra estimatiōe dam
nam; vñ sine dubitatiōe reddim; ca
ptiui. h; iste cogitatiōes dñi adhuc sūt
paruule z nō dūz ad p̄sensum puenite
pcutiant; i petrā pminuant;. sicut di
ctū est in lapidē angularē. **A**u. fra
tres organa in operando non cessent
vobis inuicē cantare cantica syon: q;
libent; audistis: tam libenter agite qd
audistis. suspirate in eterna hierusalē
quo procedit spes nostra. sequet; vita
nra. ibi erim; cū chō: chīs nobis et
mō est caput: z gubernat nos desup

amplectit; secum. in illa ciuitate eqles
erim; angelis dei. q; quid de mūdo fe
liciter arriserit nolite p̄sumere: nolite
libent; colloq; cupiditatibus vestris si
vultis armari cē p̄tra tentationes in
seculo. crescat z roborēt; desiderium
hierusalē eterne in cordibus vestris.
trāsiet captiuitas: felicitas veniet. dā
nabit; hostis extremus: z nos deuicti
morte triumphabim; cū rege nostro
domino. iesu chō q ē bñdict; i s. s. a.

Confitebor tibi

Titulus Psalmus David
Cas. **P**er totūz siquidem plalmū
populus catholicus loquitur qui est
collectus de vniuerso orbe terrarū.
qui in primis gratias agit deo de be
neficijs sibi collatis: dicens

Confitebor tibi dñe in toto cori
de meo. **C**or signat mentis ar
canū. vnde taciti clamam; ad dominū.
et preces nostre multo efficaci; audiū
tur. q; si magnis clamorib; psonem;.
Cū dicitur: in toto corde: nulla pars
occupata in seculi hui; ambitione re
linquit; h; vniuersūz laudib; creato
ris ut dignū est applicat. **A**u. **T**otū
ergo cor meū flāma tui amoris accen
dat. nihil in me relinquat; mihi: nec q
respiciā ad memet ipm. h; totus in te
estuē: tot; in te ardeā: tot; diligam te
tanq; inflammatus a te. **C**ausam hu
ius laudationis subiūgit dicēs. **Q**uo
niam audisti omnia verba oris mei.
Potius cordis q; carnis. **I**n corde ei
habemus vocem quā de; audit: quā
prosus auris humana non nouit.
Deinde virtus psalmodie ostendit;
ut qui puro corde psallit: etiā sursum
inter angelos canere videat;. **U**n sub
dit. **I**n conspectū angeloz psallam
tibi. **P**etr; cantor. **I**n tribus dei
bem; āgelos imitari: scz. **I**n ministra
tione: ut deo ministrem; sic ipsi. **I**n

Psalmus Cxxvii

voluntate vt nihil velim⁹ nisi qd de²
vult sicut ipsi Et in laude. vt deū hē
ipsi sp laudem⁹ Et ita **Gl. Ladorabo**
ad tēplū scī tuū. i. in corde meo qd
ē tēplū dñi **Un** apol. i. ad **Choz. m.**
Tēplū dei scī ē: qd estis vos **Lz** cō
fitebor nōi tuo. **Ite** deuore laudando
Las. **Sup** mīa tua. i. q voeas: **z** respi
cis pētores ad liberādū **Lz** veritate
tua. i. q remuneras: **z** pmissiones red
dis **Dñ.** **Qm** magnificasti sup omne
nomē sanctū tuū. i. chīm sup oē nos
men celestū: terrestriū: **z** infernorum
In qcuq; die inuocauero te. i. pe
tendo illa q pñent ad salutē meam
Lerandi me. i. q hoc peto qd sequit^r **L**
multiplicabis. i. multiplica **L** in aīa
mea virtutē. **Ite** accrescat mibi factū
desideriū: **z** de meo exemplo **Q**onfi
teant tibi dñe oēs reges tē. i. q carnē
suā sūt regit. vt ipam ipm subiciant
Lz audierūt oīa vba oris tui. **Pe**
tr⁹ cantor. **Quicqd** locut⁹ es iudcis
p. pphetas: h gentes vbiq; audierūt
p. apostolos. q in omnē terraz exiit
son⁹ cor. **Las.** **Audire** aut verba dñi
ad illos pñet q obediētes esse nos
scītur **I**ntelligāt ergo iudei quanto
reatū teneant obnoxij. i. rei: cui⁹ vera
ba nō mente cape: s. tñ aurib⁹ audire
maluerūt **Et** **Per⁹** cantor. **Illi**
reges verbis dñi obediētes **Lcātē.**
cū grāz actōe **L** in vīs dñi. i. in mīa
et veritate **Un** in alio ps⁹. dicit **Un**
uerse vie dñi mīa **z** veritas. **z** qd can
tabūt **Qm** magna est gloria dñi. **Iz** ē
eterna: ceteroz dñoz gloria vana ē **L**
z **Trāstoria** **Gl.** gloria qpe dñi ē vt
seculū respūctes ei⁹ laudes cantare
nō desinam⁹ **Q**uonā excelsus dñs.
z cū oculo mīe **humilia.** **Dñ.** a. hu
miles **Respicit.** grām suā eis largiē
do **Et** alia. i. supbos **L** longe. **Iz** per
grām suā nō ē cū eis **Las.** **Et** vt ter
rēt supbos: addit pñuo **L** cognoscit.

ne putarent demētes supbi incogni
tū ē deo qd malignis cogitaciōib⁹
opant^r. **Un** vt tibi appropinq^r deas.
humilia te ipm. qm pñmant illi hu
miles: **z** sunt supbi oīo lō ginq^r **Si**
ambulauero **Supple** bñ opando **L** in
medio tribulaciōis viuificabis me.
videlz in aīa **Sci** viri in hoc seculo
nō solū in tribulaciōe. s. ē in medio
tribulaciōis sunt **Un** dñz ei tbulati
ōnē sentiūt **Nā** et si ad tēp⁹ psecuto
rū suspē dat inq̄tas: diabolicis ingiē
tū tētatōib⁹ sbiacent **Un.** **A**ma alte
rā vitā. **z** videbis qz ista tribulatio ē.
qcuq; psp̄ritate fulgeat: qbusibz de
licijs abundet: atz circumfloreat **Si** aut
ista vita pegrinatio ē: aut parū pñaz
diligis: aut sine dubio ob dilationem
alteri⁹ vite tribularis. qm nō dū ē illd
gaudiū sine vlla tentatōe certissimuz
qd nobis i fine seruat de⁹: sine dubio
tribulatio ē **Sequit^r** **Las.** **Lz** super
irā inimicor⁹ meor⁹ extēdisti manum
tuā. **De** psecutorib⁹ dicit q q̄uis irati
multā faciāt populo fideli. longe tñ
maiora recipiēt dñna retribuēte iusti
cia **Un.** **Lz** saluū me fecit dextēra tua.
i. i. saluasti me in etnitate tua **Dexte**
ra dei etnitas noīaf. hac dextera sal
uū me fecisti: nō fm salutē tpālē: sed
eternā. **I**mpioz sal⁹ i sinistra ē: q est
tpālis **E**tēna sal⁹ q scōs suos saluat
dextēra ē **D**omin⁹ retribuet p me.
q dixit **D**a mibi vindictā **z** ego retri
buā eis **Las.** **Sed** vt hoc nō iracūde
dictū potūsses accipere. pñuo pro
inimicis orat di. **Dñe** mīa tua in se
culū. i. in etnū: quā facias in illis q
nos psequūtur **L** opz manū tuaz ne
despicias. **R**ogat p⁹ popul⁹ p imi
micis q sibi nouerat aggregandos.
Intēdam⁹ qli nos p̄dicatōe popul⁹
scīs imbuerit: qnto instūdu pietas
tis orauerit **Nā** vt omnē nobis ze
lū cordis cōtra inimicos excluderet.

iplos rogauit sibi fieri socios. quos habere videbat aduersarios. sequimur suam piam: amem? potius affligentes nos. non debemus inimicos estimare qui possunt. **N**am si eorum proferant: frequenter nobis talia proferunt quia dilectissimi amici pro stare non possunt. Isti enim sepe nos a virtute patientie bladiendo deducunt. **I**lli vero nos affligendo in eadem persistunt. **D**u. Diligendi igitur sunt inimici propter deum cuius sunt creatura: etiam propter nosmetipsos: qui seruimus nostre salutis. **D**eus enim faber est: et ipsi sunt mallei ac lima propter nos. qui aduersitatibus et inuarijs nos purgantes: auferunt rubiginem peccatorum nostrorum. **C**hrysostomus. super Mat. Mihi vero pueniat magis inimicias sustinere propter deum atque propter nos: quam a cunctis regibus honorari. **N**ihil enim prius huic glorie potest parari. **H**ic enim merebimur frui possessione celorum: et gloria eorum qui ibi sunt primorum. quasi angelis quod cum hominibus ambulantes. et virtutes celorum in terrarum regione desgentes. ut extra omnem perturbationem possit: omnemque merorem etiam bona inefabilia consequimur: quibus nos omnes pertingat potiri gratia ac misericordia domini nostri iesu christi: cui est honor et gloria in se. se. Amen.

Domine proba

Isti Tituli? In fine psalmi david: **P**etrus cantor. Psalmus iste est octauus eorum qui agunt de utraque natura in christo: qui dirigunt in fine. id est in christum. **C**as. in quo est maiestatis cuncta perfectio: et omnium virtutum plenitudo. Quapropter vniversus hic psalmus sicut patri doctissimo **V**ilario placuit: ex ipsius domini proferre dicendum est. qui loquitur hic quique voce sua: aliquando autem voce suorum fidelium. **P**rimo enim pro parte humanitatis assumptae christus loquitur ad patrem dicens.

Domine pater. probasti me et cognouisti me. id est. probasti et cognouisti

me alius ostendisti. **N**am probatus est. quoniam diabolus tentauit eum. perfecta tractatione ministerium habuit angelorum. **P**robatum est etiam tempore passionis quia propter te se pro nobis obrulit: qui in cruce posuit pro iumentis orauit. **C**ognitum est quoniam gloriis mirande resurrectionis ostendit. **T**unc quippe diuinitas eius illis innotuit: qui cum antea credere dubitauerunt. **S**equitur. **D**u. Tu cognouisti. **I**dem est approbasti. **C**ognitionem. id est humilitatem meam in passione et resurrectionem meam. id est glorificationem resurrectionis mee. **U**el vox christi est pro parte fidelis populi dicentis. **P**etrus cantor. **D**omine probasti me et cognouisti me. id est ostendisti mihi quod miser et fragilis sum. **T**u cognouisti passionem meam. id est quod in humilitate penitentiae rogatus et resurrectionem meam. scilicet quod per gratiam iustificatus surgo. **A**u. **A**c si dicat. **C**oraz oculis tuis peccata confessus sum. **I**ntelleristi cogitationes meas de longe. **C**um adhuc in peregrinatione sum: antequam ad illam patriam ueniam. **S**emitam meam. **B**lo. videri licet artiora precepta que docuisti seruari. **E**t funiculum meum inuestigasti. **I**dem est inuestigare me fecisti hereditatem meam quam pro illis preceptis obseruatis promissisti. **S**equitur.

Et omnes vias meas. id est bonas et malas. **P**reuidisti. **A**u. antequam essem in rerum natura. **Q**uia non est sermo in lingua mea. **I**supple sufficiens ad exprimendum celsitudinem tue sapientie. **I**deo adhuc subditur. **E**cce domine tu cognouisti omnia nouissima. **C**assiodorus. **C**hristus dicit patri. **E**cce tu cognouisti omnia nouissima quod pertinet ad incarnationem ipsius que facta est in nouissimis temporibus: sicut legitur: agnus occisus ad uesperam. **E**t apostolus ait. **F**ilioli nouissima hora est. subiicit. **L**etitia

ti qua .i. i. eterna Per nouissima g° ex/
pmit suā humanitatē: et p̄ aīq̄ suā di
uinitatē Un̄ adhuc s̄dit Glō. Lū
formasti me. s̄m hoīem. et posuisti su
p̄ me manū tuā. ut iuuares me. sic i
alio ps̄ dictū ē Inueni dauid seruūz
meū: oleo scō meo unxi eū. Dan° enī
mea auxiliabit ei. et Mirabilia facta
est scia tua ex me. Iq̄ p̄ me et aposto
los meos p̄dicata ē mirabilis redem
p̄tio generis humani ubiq̄z orbi t̄ra
rū. Et hec scia. p̄fortata ē. in p̄ctori
b⁹ humanis: de q̄ p̄us icerta credulī
tate dubitabat. et nō potero ad eaz.
videlz attingere. Cas. q̄ natura hoīs
quā ch̄s dignat⁹ ē assumere nō pote
rat se diuine s̄be adeq̄re. sic ei in euati
gelio dicit. P̄ maior me est. Deinde
ostēdit p̄pheta p̄ mysticas enumerati
ones a nulla creatura diuinam salū
posse p̄ntiā dī. Ibi. Quo ibo a spū
tuo. i. a te ipso. q̄ spūs ē de⁹. Io. iij.
et q̄ a facie tua fugiā. i. a p̄ntia tua.
q̄n̄ dicat. Hoc ē impossibile. qd̄ probat
p̄leq̄nt dī. Si ascēdero i celū tu illic
es. Ip̄ resurgētia glorie tue. Si descen
dero ad infernū ades. Ip̄ executionez
iusticie tue. Cas. Si sup̄sero p̄nas
meas diluculo. Ip̄enas suas dicit ch̄s
st̄ diuine maiestatis sue efficacissimā
celeritatē. q̄ sc̄m corp⁹ suū diluculo le
uauit de sepulcro. Et cū audis meā:
gloriā pp̄ie potestatis itelligē. et hā
bitauero in extremis maris. Hoc est:
sup̄ra seculi ist⁹ amplissimum finem.
Petr⁹ cantor: sc̄z in paradiso t̄st̄ri
vbi ch̄s habitasse dī a resurrectione
vsq̄ ad ascēsiōnē. Et q̄nq̄z veniebat
ad apostolos: et iterū ibi redibat. q̄ i
celo empyreo nō fuit corporatē vsq̄ ad
ascēsiōnē. Et vere ades mihi. et ei.
p̄ certo. Illuc man⁹ tua. videlz dina
p̄tās. Deducet me: et tenebit me dexte
ra tua. i. fili⁹ tu⁹. videlz verbū tuum
mihi vnitiū p̄seruabit humanitatē as

sup̄tā. Et dixi forsitā tenebre. vider
lz mortis. p̄culcabūt me. sic vt tene
ar a morte et nō resur gā. hoc nō dicit
dubitatiue: s̄z ironice iuxta stultā opi
nionē eoz q̄ credebāt xpm̄ in morte
detēctū. Qui⁹ p̄trariū ostēdit dicēs. et
nox illuminatio mea. i. illi q̄ p̄t̄ erāt
apud iferos t̄q̄z nox illuminabunt a
me illūinati. erunt. in delicijs meis.
Cas. i. in paradiso q̄ ē amenissim⁹ loc⁹
et felicissime iocunditatis. etna securi
tas. g° noctē. i. inferni claustra xps̄ il
luminauit. q̄n̄ p̄t̄tē diaboli sup̄auit. et
hoīez liberauit sua miseratōe. atz spo
liato ipso iferno. aīe scōz ad ei⁹ ame
nitatē reuerse s̄t. Et vere nox ē illu
minatio. Quia tenebre. i. secreta feri
pta p̄phetaz. Non obscurabunt. i. nō
poti⁹ illūinabunt. La te. et nox. i. ob
scuritas sc̄pturē. Sic dies illūinabit.
i. sic apta sc̄ptura manifestabit. q̄ q̄n̄
erāt q̄si nox sub mystica p̄plexiōe te
nebrōsa. t̄q̄z dies illuminata sūt. q̄n̄ in
aduētū dñi saluatoris p̄phaz. dēa pa
tuerūt. Bequē. Sic tenebre ei⁹. ita et
lūmē ei⁹. i. i vtroq̄z fuit veritas. siue
cū illūinata patuerūt: siue cū mystica
sc̄pturarū obscura viderent. Gl. Jo
ei tenebre nō p̄culcabūt me. Quia tu
possedisti renes meos. Ivt sine p̄cto fi
eret p̄cept⁹ me⁹. et or⁹. Suscepisti me
de vtero m̄ris mee. sc̄z x̄gimis marie
Tua enim opatiōe h̄ totū factū ē. et
iō. Confitebor tibi dñe. p̄fessioe lau
dis. Iq̄ tribilit magnificat⁹ es. I. aff.
Terribilit ei magnificat⁹ ē de⁹ p̄z q̄n̄
passiōem dñi xp̄i: tenebre sūt secute.
t̄ra p̄tremuit: saxa dirupta sūt: sepul
cra patuerūt: mortui resurrectōe leta
ti sūt: cū ipse itez i eodē corpe sc̄a
resurrectōe p̄spect⁹ ē. dñi ad discipu
los suos ianuis clausis itrauit. dñi ad
celos s̄b hoīm visiōe p̄scēdit. Que li
cet. pp̄ia deitate cōptenerit: more tñ
suo paternis hoc virtutibus applicat

uit. ut sancte cooperatiois patefaceret
 unitatem. Sequitur mirabilia. videlicet
 sunt opera tua. circa me per redemptionem
 humani generis: ut patuit in preceptis
 one: passionis: resurrectionis: et ascensionis.
et anima mea cognosce nimis. Petrus
 cantor. Anima hominis cognoscit ista opera in
 parte: sed anima christi cognoscit nimis: quia
 dona habuit sine mensura. Non est oculi
cultum os meum a te. Gl. Per os quod
 interioribus nostri corporis recordatur
 est intelligit diuinitas christi. En ipse
dicit patri: diuinitas mea non est occulta
ta a te. quod fecisti in occulto. i. i. quia
fecisti malis et perfidis occultas. Et ista
mea. Petrus cantor. i. humanitas mea
predicata est inferioribus terre. hoc est in sim-
 plicibus et idiotis gentium. ex quibus congregata
 est ecclesia: de cuius imperfectio subdit
 di. Imperfectum meum vident oculi
tui. Cass. Imperfectum siquidem eius est quod
 adhuc ecclesia usque in finem seculi congregat
 et in libro tuo. M. i. in noticia
tua quod dicitur liber. eo quod omnia ibi firmiter
 retinent absque obliuione. Loes scriben-
tur. in noticia eius predestinationis diuine
 quod potest dici liber vite: soli electi sunt
 scripti: et in noticia prescie sue repro-
 bationis quod potest dici liber mortis: soli re-
 probi sunt scripti. Sed in noticia diu-
ina generaliter sumpta put se extendit
 ad predestinationem et presciam omnes
 sunt scripti. et sic accipit hic liber dei
 ut dictum est. Gl. Sequitur vox christi
 de apostolis. Dies formabuntur. Apo-
 stoli dicunt dies de quibus dicitur. Dies dici
erunt verbum. Di formabuntur in me a quo
 perfectionem gratie sumunt. Et nemo. supple
formabitur. i. accipiet perfectionem. Li eis
quod non dicunt esse petri vel pauli: sed
christi a quo christiani dicuntur. Sed tamen. Quia
autem. christo homini. inimicis. i. valde. honorati
sunt. Ad honorem meum apostoli
mei. quia in omnem terram exiit sonus eorum.
 et ipsi sunt amicus tui. Jo. de. volunt

tatem tuam in mandatis facientes. inimicis
 confortatur est principatus eorum. facti sunt du-
ces principes populorum et pastores ec-
clesie. Quinumerabo eos. scilicet fideles
quos in fide genuerunt. Et ipsi fideles
quod deo numerabiles sunt in tantum cre-
uerunt per doctrinam apostolorum. quod. sup-
erant multiplicabuntur. i. nobis innu-
merabiles erunt. Et hoc totum ideo est:
quia. exurrexi a morte. et adhuc sum
tecum. scilicet occultus ad dexteram tuam. dos
nec ad iudicium veniens omnibus apparebo
manifestus. Cass. Et regnum meum euident-
issime hominibus innotescet: futurum ad-
huc signat tempus: non quod a patre aliquando
diuidendum est: sed quoniam quod est nobis modo in-
uisibilis: omnibus postea gentibus apparebit.
Col. Ideo enim superna bonitas nos
expectat: tam diu misericorditer tolerat:
ut multos inueniat. quos remuneret:
paucos quos daret. Sequitur. Si occi-
deris deum peritorem. eos a cogitationibus
malis mutando. et in oppositum bonum trans-
 ferendo: ut morientes peritorem viuam dos
 mino: tunc in vano accipiet ciuitates
suas. i. inutiles et danabiles reputa-
buntur. viciosissimas pores supstitiodes
mundanas. Et quoniam non merentur omnes ad
fidem catholicam peruenire. obstinatis qui
credere noluerunt dicitur. Viri sanguinum.
quod oditis fratres: quod carnaliter viuatis: et qui
sunt sanguinis opamini. declinate a me
quod dicitis in cogitatione. i. contra illa
murmuratis quod vobis spiritus sancti virtute
predicata sunt. M. Et quia tales sunt deo
et hominibus iustis odibiles. ideo subdit.
Nonne quod oderunt te domine oderam. lit-
lis: quasi dicat. sicque eorum vitium est odiendum
bonis hominibus: sicut est odiosus deo. Et
super inimicos tuos tabescebam. i. res-
soluebar iterum ex zelo iusticie tue. ira-
tus per eos. Cass. tabescebat enim illos dicimur
quod curis iniquis affliguntur. et pene usque
ad iterum vite corpe efficiere perueniunt.
Per hunc inimicos signat persecutores ap-

Psalmus Cxxxix

tos et obstinatos: qui sanctos dei scelerata
presumptio dilacerat. de quibus adhuc scri-
bit. Perfecto odio oderam illos. **Antiphona.**
Oderam redarguendo in eis iniquitates
eorum. diligebam naturam quam creasti. id est.
homines sunt. hoc est perfectio odio inimi-
cos dei odisse. ut nec propter vitia homines
oderis: nec vitia propter homines diligas.
Uide quod adiungat. Inimici facti sunt
mihi. quia inimici facti sunt dei cui ius-
timus. peritiam extiterunt. **Antiphona.** Et quia homo
iustus spiritus debet timere ne in tali odio ex-
cedat modum: et incurrat aliquod peccatum.
Ideo subdit. Proba me deus et scito
cor meum. id est. fac me scire ea que latent in
corde meo. Interroga me et cognosce.
id est. fac me cognoscere. Secretas meas.
id est. facta et cogitata mea occulta. **Et**
vide. id est. fac me videre. Si via iniquita-
tis in me est. id est. aliquod latens culpa ut per
veram penitentiam absoluat ab ipsa. Et de-
duc me in viam eternam. id est. beatitudinem
eternam: ad quam nullus potest venire nisi fue-
rit totaliter expeditus a peccato. secundum quod dicitur.
Apoc. xxi. Non intrabit in ea aliquid
cominatum. **Col.** Si ergo aliquid inue-
neris in via tua quod displiceat oculis
tuis. quam vitam tuam mortalitatem est: ora ut in
eterna via deducaris: ubi nulla est ini-
quitas. quia etiam qui peccaverit: advocatus
habemus apud patrem Iesum Christum qui
est benedictus in secula seculi. Amen.

Eripe me deo.

Titulus. In fine per ipsi deus
Iste per dirigis in finem. **Capitulum.** in christum
dominum qui secundum apostolum finis est legis omni-
um credentium: ad quem per totum per sanctam ecclesiam lo-
quitur orationes: ut ab iniquo diabolo et inini-
stis eius liberare dignetur. qui multis
fratribus atque insidiis deuotionem po-
puli fidelis conat euertere. **Dicit ergo.**

Eripe me deus ab homine malo. **id est.**
a diabolo de quo dicitur. **Mat. xxiij.** In i-
micus homo supereminuit zizaniam. **Dicit.**

Et quia non bene per se per nos diabolus de-
cipe quantum per organum hominis. Id est. subiugit
La viro iniquo eripe me. **Antiphona.** Vir ini-
quus est qui nocet sibi et alijs. et si luxurio-
si non sint asperi vel persecutores: nocent
tamen aliquo exemplo. Itaque non vobis pla-
ceant homines quasi leues et blandi amato-
res cum carnalium voluptatum et iniquorum
cupiditatum sectatores quasi videtis
periculis ferri in malas libidines. et per-
iculosas voluptates: tunc reprehendite:
tunc castigate. **Si autem non potueritis. cer-**
ti estote vos qui estis membra christi quod eos
habetis inimicos. **Latet enim:** occultas
re inimicicias suas prout: amare vos non
possunt. Sed quoniam amare vos non possunt nec est
ut qui oderat vos malis vobis gratias. non
vacet lingua et cor vtrumque dicere. **A viro**
iniquo libera me domine. **Et.** **Et quia mali in-**
pugnant bonos tribus modis. scilicet. corde.
lingua: et manu. **Primo de corde prout**
ait dominus. **Qui cogitauerunt iniquitates in**
corde. quasi diceret. eripe me a malis. qui et
si labijs plerumque predicant bona: tamen mihi
machinantur in corde malum. et hi tales.
tota die. **id est. prout.** **Castigabatur plura.**
id est. occasiones predicandi. **De cordibus enim**
taliu[m] spiritus bella proueniunt. **Acuerunt lin-**
guas suas. id est. verba nequie sue polierunt.
Sic spiritus. **Antiphona.** in spiritu eius est astu-
cia et dolus nocendi propter ea serpiter. non
homo pedes ne audiat dum venit. Si
mali serpiter ad nocendum. sub leui pre-
textu verborum habentes occultum venenum.
Et ideo sequitur. Venenum aspidum
sub labijs eorum. id est. sub specie boni sug-
gerendo pessima et aie mortifera. **Dicit**
Uidentur amicitie verba habere plena
sunt veneno mortifero. **Capitulum.** **Quiso-**
di me domine de manu peccatorum. id est. a peccate
diaboli qui in omnes creaturas prout pec-
cavit: et in iniquitate sua ad amorem noscitur lau-
ciasse ab eis dolis et insidijs custodi me
quod per me neque percaui. **Et ab hominibus iniquis**
libera me. id est. ab eis ministris. quam quod potu-

erit mentibus nris p se suggerendo
subripere per suos sequaces publice
conat implere. **Q**ui cogitauerit sup
plātare gressus meos. **I**id ē me retrat
here a via dei et ipedire opa mea pat
rātes mihi vicinas peccatoz foueas
Labscedere supbi laqueū mihi. **Au.**
Totum corp⁹ diaboli breuit^r explica
uit: cū ait supbi. **M**i. qui me multis z
varijs modis inuoluere nitunt^r i pec
catis. **F**unes extēderūt mihi in laq
um. **I**slo. i. peccata que mihi suadēt
facere de quib⁹. **I**sai. v. **N**e q trahūt
peccata. sicut restem longā. **Au.** **Q**ua
re dī restis? q oīs pāōi pseuerās in
peccatis suis addit peccata peccatis.
Et cum deberet accusatione peccati
sui corrigi: defensione duplicat quod
pseffide possit auferre. **A**ddūt ita pec
cata peccatis: et faciūt sibi funes. vñ
in fine ligent^r eoz man⁹ z pedes z p
ticiant^r i tenebras exteriores. **S**equit^r
Luxta iter scandalū posuerūt mi
hi. **I**ter nris pcepta dei sūt. **N**ic. **V**ñ
Gregori⁹ omel. xxxviii. ait. **M**aligni
spūs iter nostz quasi quidā latruncu
li obsident. ppter qd necesse ē nobis
ad dñi auxiliū recurrere. **I**deo sūdit
Vixi dño deus meus es tu. **Au.**
Nic. **L**icet oīmsit de⁹ p creationē. tñ ppe
eoz de⁹ est q eo fruunt^r: qui seruunt
ei: qui libent^r sibi p se. **C**af. **E**rgo ille
nō pōt hūc versiculum dicere. qui car
ducis erroribus pbat^r implicari. **S**er
quit^r. **E**xaudi domie vocē depcatis
mee. **I**ussu fuerat dici. **E**xaudi de⁹ dep
cationē meā. nisi aliqd alius voluissz
intelligi. **V**ox enī depcatis puritas
ē orōis: z clamor ille tacit⁹ qui ascen
dit ad dominū. **O**mie dñe. **R**epe
titio ista affectū pie precationis oñdit
Hu. **T**u supple: es. **V**irtus salutis
mee. **I**qui das virtutē pseuerantie qua
salu⁹ sūt. **C**af. **I**n certamine pō tribulati
onū salus esse nō pōt. nisi de mia dñi

virt⁹ tolerātie fuerit attributa. **H**u. **L**
Obumbrasti. **I**p gram. **S**up caput meū.
Ime ptegēdo. **I**n die belli. **I**. i. in estu
tētationū. **Au.** **P**ugno foris p fidos
bonos et malos chřianos. pugno it⁹
p concupiscētiās meas qm video ali
az legem in mēbris meis repugnātē
legi mentis mee: z captiuū me ducētē
in lege peccati q ē in mēbris meis.
Miser ego hō. qd me liberabit de cor
pore mortis hui⁹. grā dei p ielū chřz
dominum nris. **I**git iste laborās in b
bello i sperit ad grāz dei. **E**t q tā cepe
rat estuare z arefcere in tētationib⁹. i
uenit tāq ymbra grām dei sū quā vi
ueret. **N**ic. **N**e tradas me domie. **I**. i.
ne tradi pmittas. **L**a desiderio meo. **I**. i.
a fomite ad pām declinatē. **P**āōi.
I. i. dēomi. **C**af. **A** desiderio suo tradit^r
peccatori: quisqz p cōcupiscētiās car
nis diabolo relinquit possidēd⁹. de
quib⁹ dicit apo. **P**ropterea tradidit
illos deus in desideria cordis eoz in
immundiciā. **C**ogitauerūt p me. **V**i
delz demōes. **Au.** quō me decipiant
z pāt^r idcirco dñe. **N**e derelinquas
me. **N**e p pām mōle cadā i manibus
demonū. **N**e sibi. **S**orte exaltēt^r. **I**. i.
vt nō de me triumphēt. **N**ic. **C**onse
quent ponit pena demonū er malo
rū hominū cum dñ. **C**aput circuit⁹
eoz. **I**. i. principes exercit⁹ maloz sup
ple puniatur cū exercit⁹ suo. **Au.** vt
circumeāt. et nō steat in gyrū eāt er
roris. vbi iter sūt. sine ē. **Q**ui ei in lō
gū it aliūde inapit. et alicubi finit: q
in gyrū it. ite nusqz finit. **V**ñ i alio
psalmo hoc euident^r dicit. **I**n circuitu
impū abulāt it. **S**equit^r. **N**ic. **L**labor
laboripoz. **I**qui iducūt hōies ad pec
catū. **L**operiet eos. i. inferno. sicut ope
rit rete captas aues. **Q**adent super
eos carbones. **I**scilicet gehenne. **L**i mi
serijs nō sbsistent. **I** dicit ei importa
bilis illa pena eo q ē grauissima. **E**t
I

Psalmus Cxl

Idit de malis hominibus **U**ir lin-
guosus. **I**. s. relator. detractor et sedici-
osus. cui voluptas ē loqui. nec atten-
dit quid dicat. **N**on dirigitur in fra-
stra. sed faciendū bona. **C**ass. q. leuitate
sua frequentē excedit. difficile ei ē idē
liberatus rectū cē sermonē sicut scri-
tum ē. **I**n multiloqō nō effugies pec-
catū. **A**ug. **U**ir linguosus amat mē-
dacia. **Q**uid ei ē ei voluptas nisi loq?
Nō ei attēdit quid loquat dñ loquitur
tur. **S**it g̃ ois homo velox ad audiē-
dū et tard⁹ ad loquēdū. **V**ix iniustū.
Cass. qui dīnas regulas cōtēnens.
voluptatis pprie feruore traducit.
Mala capiēt in interitu. **Q** i p̃fūdū
īferni in morte s̃merget. **C**ognoui.
Ip̃ fidē. **N**ic. **Q** faciet domin⁹ iudici-
ū iopis. **I**p̃m dicādo in p̃nti p̃ grām.
et in futuro p̃ gloriā. **E**t vindictā pau-
per. **P**uniēs opprēssores eoz. et ipi a
deo liberati et ab hostib⁹ vindicari s̃t.
Verūtū iusti cōfitebunt̃ domi tuo.
Ip̃m de suis beneficijs laudādo euz
gratiā actione. **E**t habitabūt recti cum
vultu tuo. **C**lare vidētes tuā faciem
in celis. **C**ass. **V**isio infatigabilis atq;
p̃petua: s̃c̃p illi videre a quo se solet
ois rationalis creatura reficere. sic
et v. psal. dictū ē. adimplebis me leti-
cia cum vultu tuo. quādo beati vt ait
apo. nō p̃ speculū sed facie ad facies
deū videbūt. **Q**uā salutaris: q̃ suauis
vba sancte mat̃is eccie audita sunt.
Prauit p̃ nobis et a tērationib⁹ dia-
bolicis eruamur. quā nobis omīno
nouerat eē violētas. **L**iberatis autē
vultum dñi pollicet̃ vt nūq̃ laborio-
sum. nihil triste metuam⁹ quibus tale
munus tātumq; p̃mittit̃. presta dñe:
vt sicut seruis tuis es desiderabilis.
indulgentie tue claritate mōstreris.
non impediāt peccata que ppria exe-
cratiōe dānam⁹. fatemur culpas vt te
placatū habere possim⁹. **S**ol⁹ ei iudex

es qui veniā tribuis tibi confitēti cui
ē laus et gloria p̃ infinita se. se. **A**mē

Domine clama.

Titulus Psalm⁹ dñi **C**ass.
Intelligēs p̃pheta hūanā

fragilitatē diuersis peccatorū nexib⁹
implicatā. supplicat i hoc psal. q̃ten⁹ i
ter act⁹ istos mūdānos a diuersis libe-
ret errorib⁹ ne in p̃ctōz retiaculum
cadat cū q̃b⁹ se nō optat hīc portioz

Daliquā **V**ir dñi
Nic clamaui ad te. **A**i. corde et

ore depcādo. **E**xaudi me. **P**etitionem
meā adimplēdo. **I**ntende voci mee.

Nic. **D**ñi nō peto corporeū desider-
riū aut tale aliquid huius mūdi s̃ vt

tuā mīaz consequar. **D**ñi clamaui
ad te. **C**ass. **V**olēs ei p̃pheta hūano

genēi orōis p̃tinue affectū īfūdē. duo
tempa discrepātia videt̃ posuisse. **D**i-

cit ei de preterito. **C**lamaui. q̃d p̃fer-
tā signat orōem: et itez repent. dum

clamaui ad te. quod vtiq; p̃stat po-
situz de futuro. vt sicut nullum t̃ps a

culpīs ē vacuū. ita nec a deuotiis p̃ci-
bus reddat̃ ociosū. **C**ōtra p̃tā siqdē

p̃tinua salutare remediū ē iugit̃ pio
domiō supplicare. **O**rō ei est q̃ nos a

culpīs liberat: iudicis animū mitigat.
dīcta mūdāt. nec orātī mīa deesse p̃t-

cū nos hūilitas iugit̃ vt depcemur in-
stigar. **A**i. **D**irigat̃ orō mea. **I**. ai.

bi sit placita. **S**icut iucē suz in cōspe-
ctu tuo. **I**p̃ q̃d in veteri lege significa-

bat offerentiū deuotio p̃ quā sacrifi-
cia erāt accepta deo. **C**ass. **N**ā orōez

scām velut odorē suauissimū suscipe
dñm i apoc. legit̃ vbi sc̃ptuz ē. **E**rexit

āgel⁹ sup̃ arā tēpli: hñs thuribulum
aureum: et ascēdit fum⁹ orōnū de ma-

nu āgeli in cōspectu dei. **S**equit̃ **L**e-
uatio manū meaz. **I**. i. opatio bōa q̃

i elēosynis exercet̃ aut i aliq̃ p̃babili
puerlatiōe pagit̃ sit tibi q̃i. **S**acrifici-

um vesperinū. quod in lege erat acceptabilius. Vel illam oblationē fortasse signat quā in fine vite domio solz offerre religiosa deuotio. cū pñiaz gerim⁹. ⁊ humili nos supplicatiōe purgam⁹ sicut in. l. psal. dictū ē. Sacrificiū deo spūs contribulat⁹. Deinde petit ppheta ne quid tale dicat qđ puenire debeat ad reatū dicēs. Donec domie custodiā ori meo. Ne incongrue creāt verba mea. Dicit. Hoc postulat pphetayt oē qđ loquit nō sit ociosū sed sanctū ⁊ dignū deo. ⁊ hostiū circūstātie labijs meis. Aug⁹. Apia tur ad confessionē peccati: ⁊ claudat ad excusationē peccati. Ita erit ostiū circūstātie non ruine. Non declines. I. i. non declinari pmitas. Cor meuz in xba malicie. I. i. ad pferēdum xba maliciose composita. Ad excusādas excusationes i peccatis. I. i. vt p/ tinaciter defendā pccm meuz excusat nōib⁹ falsis. Cass. Mā qđ dicit: ad excusādas excusationes in peccatis. cōsuetudinē signat impudentium q qñ fuerint deprehēsi pmo se aliqua falsitate excusare nesciunt. ⁊ cū fuerint inde conuicti alias excusationes assumūt ne veritati aliquādo adquiescāt. Inuerecūda pteruitas. mō ei tpi mō necessitati modo alijs iputādo q peccāt. Au. Tu g trāsi ad vituperationez tuā. nec dicas gēs tenebray. fecit qđ ego feci. ne puteris. Quā hoib⁹ opantibus iniquitatez. I. i. quibus placet iniquitas de facto. sed dic. Nō coicabo cū electis eoz. I. i. Cass. i. nō cōsentiam illis qui int malos sunt pcepui tēq electi. qñ duces criminū. quasi pñcipes latronū et caput pñtorū. Col. Trāslatio hebraica hz nō cōmunicabo cū delicijs eoz. Et h planū ē. Cas. Po stulata lingue custodiāz criminū excusatione dānata sanctus ppheta magis eligit increpatōes iustoz. q blā

dimēta peccantiuz dicēs. Corripiet me iust⁹ i mia ⁊ increpabit me. Iemē dari magis se vult misericorditer. q̄ laudari fallaciē. Unde scriptum ē. De/ lioza sē vulnera amici. q̄ voluntaria oscula inimici. Au. Humilia cor tuū. crucia cor tuū. ⁊ tu teipz emendabis in mia. Ex q̄ pte tibi displices iust⁹ es. Uis videre q̄ iust⁹. sis h i te tibi ipi displicet. qđ ⁊ ideo. ex eo q̄ odisti i te quod fecisti. cepisti i te seuer⁹ eē: ⁊ c/ rit deus micors: pccet q̄ tu nō pcepisti. sed dicit. Apo. Nemo vnq̄ carnez suā odio habuit. Tū quid alio loco dicit. Caro cōcupiscit aduersus spm. Cōcupiscit aduersū te tēq cōiux tua. ama et castiga donec fiat in vna for matione. in vna concordia cum spm. Quādo illud erit: cū hoc corruptibile corpus: induerit corruptelā: ⁊ mortale h induerit immortalitē. I. i. L oleum at pccōis. I. i. blādimētū adulatoris. Non impinguet caput meuz. I. i. mētem meā retrahendo ipam ad peccati cōfessum. Cass. Oleū enī peccatoris ē dilectio simulata xborū. que adulationib⁹ ⁊ blandimētis nostras mētes velut olei pinguedo leniter i grediens. rigorem veritatis emollit. ⁊ ad noxias cogitationes sine amoris ostētatōe pducit sic in alio psal. dictū ē. Volliēt fñdes suos sup oleum: ⁊ ipi sunt iacula. Quā pñ illa mō nita sp̄ eligēda sunt q̄ nō ad dilectiōnē seculi trahūt. sed ad precepta nos dñitatis iuitat. I. i. Qm. Itales aduatores ad deceptionez nitunt⁹ trahē. Idcirco. Adhuc et orō mea. I. i. supple prenat⁹ ad impetrādū ne cōsentiam in beneplacitis eoz. In quib⁹ male delectātur. Trāslatio hebraica hz. in malis eoz: vt non sint mihi occasio deliquēdi. Sed q̄. Labforpti. I. i. fracti seu victi. I. i. iūcti petre indices eoz. I. i. illi q̄ indicāt eos benefacere abforz.

Psalmus Cxli

petri sunt sicut fragile vas alissimum pe-
tre. **T**ranslatio romana h3. absorpti se-
iuxta petra iudices eor. **Aug.** Quid
ē: absorpti sunt iuxta petra? **P**etra
at erat chris. iuxta h3 compassi sunt iudi-
ces eor. t3 iudicantes de moribus et
sententiā pferentes. **Dixit hoc Arist.**
Adiunge illū petre et absorpti ē. qd
ē aristoteles. audiāt **Dic** chrs. 7 apd
inferos cōtremiscit. dixit h3 pythago-
ras dixit plato **A**diunge illos petre.
cōpa autoritatē illoz autoritati euan-
gelice. **Cōpara inflatos crucifixo. di-**
cam eis. vos lras vras conscripsi/
stis in cordib3 supboz: ille crucē suā
in cordib3 regū. **Nic.** **A**udient. **I**g-
i. audiāt supbi. **X**ba mea. **A**d suā cor-
rectionē. **Q**m potuerūt. **I**. se corrigē.
vināt in h3 mūdo 7 penitētes discāt.
Sic crassitudo ēre. **Q**m vomē scindit
erupta ē sup terrā. I. erūpit fursus
sic. **D**issipata sūt oīa ossa nra. **I.** vtu-
tes anīe nostre p scissione peccatorū
Lsecus infernum. **A**d quē appropin-
quare facit multiplicatio peccatorū
Virtutis ei dissipatio q fit p vitia. fa-
cit appropinquare ad penā gehēne. **Se-**
quit **Quia ad te. I** hic incipit xpus i
hebreo. **Q**uod ad te domie oculi mei in
te speravi nō auferas aīaz meā. **Hic**
ratio pcedit causā. **U**nde sic cōstruit
lra. **N**on auferas. i. auferri non pmit-
tas aīam: supple a te p culpā. qd ad te
domie oculi mei t3 ad pcedorē me-
um. **I**n te spavi. **E**t idō. **C**ustodi me
a laqueo quē statuerunt mihi. **I**vide/
l3 diabol3 7 mīstri ei. **L**a scandalis
opantium iniquitatē. **S**andaluz ei
ē dictū vel factū min3 rectū pbes oc-
casionē ruine alteri. **Cass.** **Q**uod p
fratres crebro puenit inquietos. qui
sanctam refugiunt charitatem. **L**a/
quei sunt aduersa carnis desideria: q
bus mentes hūane blandis nexibus
illigantur. **P**er laqueos igit 7 scādala

toti3 mūdi mala breuit. **p**pheta cōple-
tus ē: a quibus se supplicat custodiri.
ne p isidias eor possit illaqueari. **Cō-**
sequēt sedit d3 electis seculi: cū qb3
supra noluit pmutari dicēs. **Q**uādeē
i retiaculo eius. **Hic** videlz demōis
Lpeccatores. **I**lla queati cōsuetudine
peccati. **S**ingulariter sum ego. **I**cor p
sortia fugiēdo. **D**onec trāleā. **I**er hoc
seculo. **Cass.** **H**oc ei seculuz beati ve-
lut viantes transire dicunt. q nullis
eius delectationibus occupant. **Cog-**
nouimus charissimi fratres quale sit
piculum si loquamur incaute. **cogno-**
uimus: quantum nos metuere debeat
mus quo d3 sacissimus **p**pheta formi-
dat. **Q**uā ei nō aut vaniloquz subrept
aut desiderii falsitatis inducit: ligua
ē q nos t3it ad vitia: quā vnomō tus-
tissime vincimus. si eā sp dñi laudib3
occupemus. loquat sp illud vbi ne-
scit errare. agat opus aīe pfuturuz
seruiat veneranter auctori. **T**ūc enīz
ori nro custodiaz ponimus. si iugiter
dñi mādata meditemur: silet ei in ma-
lo. q nō tacet bonum. **N**ec error sbe-
pit vbi se veritas celestis insidit. **Nā**
si a nob cogitatio mala sducatur: si
actus turpissimus segregat: si a malo
rū puerlatione diuidamur: tūc **(v**p
ppheta dicit) singulares efficitur dño
nro. i. e. chro q ē ben. i. se. se. **A**men.

Oce mea ad
Titulus Intellect3 d3 cū
ēēt in spelunca orō. **Cass.**

Ad lraz d3 fili3 icē saulē regē fugit:
7 cūz ēēt in spelunca orauit. qd dñm
chm in corpe signabat eē factuz. **Nā**
cū adhuc orōi intellectus pmitat: ad
chm p d3 signatū talis ppatio refer-
ri debere monstrat. **Blo.** **Q**ui cū ēēt
i spelunca: h3 ē i mūdo vel in corpore
mortali: orō ei3 fuit ad pfez. **Col.** **D**
q iā ipletū ē i saluatore nro: corpus